

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

31 Δεκεμβρίου 2021

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 6708

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 3096

Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας της Σχολής Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με τίτλο «Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Επικοινωνία και Ηγεσία σε Οργανισμούς/Επιχειρήσεις».

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Την υπ' αρ. 7405 (Β' 3865/2021) απόφαση της Συγκλήτου που αφορά στην έγκριση επανίδρυσης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας της Σχολής Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με τίτλο «Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Επικοινωνία και Ηγεσία σε Οργανισμούς/Επιχειρήσεις».

2. Τις διατάξεις του κεφ. Δ' (Ένταξη του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας) άρθρο 16 του ν. 4610/2019 «Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και λοιπές διατάξεις τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» (Α' 70).

3. Την παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 4485/2017 (Α' 114), σύμφωνα με τις οποίες «Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος καταρτίζεται ο κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών κάθε Π.Μ.Σ., ο οποίος εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων».

4. Το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας (συνεδρίαση αριθμ. 30/25-11-2021).

5. Την θετική εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (συνεδρίαση υπ' αρ. 21/14-12-2021).

6. Το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (συνεδρίαση υπ' αρ. 152/22-12-2021).

7. Την υπό στοιχεία 137444/Ζ1/6-9-2019 απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υ.Ο.Δ.Δ. 709/2019) «Διορισμός Πρύτανη και Τεσσάρων (4) Αντιπρυτάνεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας».

8. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού (προκαλείται για δωρεάν ΠΜΣ), αποφασίζει και εγκρίνει τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας της Σχολής Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με τίτλο «Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Επικοινωνία και Ηγεσία σε Οργανισμούς/Επιχειρήσεις» ως εξής:

Άρθρο 1

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας της Σχολής Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο: «Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Επικοινωνία και Ηγεσία σε Οργανισμούς/Επιχειρήσεις» (ΦΕΚ τ.Β' 3865/19-08-2021) έχει ως αφετηρία τις προκλήσεις του 21ου αιώνα, με βασική παράμετρο την αυξανόμενη ανταγωνιστικότητα στις σύγχρονες επιχειρήσεις και τους οργανισμούς στο ευρύ πλαίσιο του διεθνούς κοινωνικού, οικονομικού, πολιτικού και πολιτισμικού ανταγωνισμού, καθώς και τη σύγχρονη επιστημονική, τεχνολογική εξέλιξη και διεύρυνση του επαγγελματικού χώρου σε συνάφεια με τα ολοένα εμφανιζόμενα ζητήματα και τις απαιτήσεις στο χώρο της διοίκησης των επιχειρήσεων και των οργανισμών, τα επικείμενα εργασιακά προβλήματα, την επιτακτική ανάγκη οι εργαζόμενοι να λαμβάνουν περισσότερες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, και να αναζητούν πιο αποτελεσματικούς τρόπους Διοίκησης του Ανθρώπινου Δυναμικού, με σκοπό την ομαλή επίλυση διαφορών και την αποφυγή συ-

γκρούσεων στους εργασιακούς χώρους, καθώς και την αλλαγή νοοτροπίας και κουλτούρας του Έλληνα πολίτη. Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα συμβάλλει στη βελτίωση και ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων στο χώρο της διοίκησης των επιχειρήσεων και των οργανισμών, στον εργασιακό και εν γένει επαγγελματικό χώρο, στη συγκρότηση υπεύθυνων Στελεχών των Τμημάτων Διοίκησης του Ανθρώπινου Δυναμικού, στη διαμόρφωση διευθυντών, προϊσταμένων και γενικά "ηγητικών" προσωπικοτήτων, σε ζητήματα απόδοσης της διοίκησης, ανάπτυξης και διαχείρισης της επικοινωνίας, ανάπτυξης "ηγητικών" δεξιοτήτων για υψηλόβαθμα στελέχη φορέων και οργανισμών, στην απόκτηση εμπειρίας σε στρατηγικές και πολιτικές στο χώρο της διοίκησης οργανισμών και επιχειρήσεων.

Σκοπός του μεταπτυχιακού είναι η συστηματική εκπαίδευση στην οργάνωση της Διοίκησης και στη διαχείριση της Επικοινωνίας του ανθρώπινου δυναμικού στις επιχειρήσεις και στους οργανισμούς. Στόχος είναι η εξειδικευμένη επιστημονική εκπαίδευση και η έρευνα. Η εκπαίδευση, η έρευνα και οι πρακτικές ασκήσεις προσανατολίζονται σε ζητήματα απόκτησης εμπειρίας μέσα από την εφαρμογή της γνώσης των εργαλείων και των συστημάτων με θεωρητική και πρακτική εξειδίκευση σε κάθε πεδίο της διοίκησης, στη βελτίωση και ανάπτυξη της επικοινωνίας, στις διαπροσωπικές σχέσεις, στην επίλυση και αποφυγή συγκρούσεων, στην ανάπτυξη ηγετικών προσωπικοτήτων με σκοπό μια αποτελεσματική διοίκηση, με όραμα και στρατηγική, στη βελτιστοποίηση της απόδοσης σε μεθόδους λήψης αποφάσεων, διαχείρισης κρίσεων σε επικείμενες αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις, στην εταιρική διακυβέρνηση, στις οργανωσιακές αλλαγές και στην οργανωσιακή συμπεριφορά, στην ηθική των οργανισμών και των επιχειρήσεων, στην ηγεσία, στη γραφειοκρατική οργάνωση και νομοθεσία.

Άρθρο 2 ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις «Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Επικοινωνία και Ηγεσία σε Οργανισμούς/Επιχειρήσεις».

Η Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από σχετική αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε., μπορεί να αποφασίσει την αναστολή λειτουργίας του ΠΜΣ ή κατεύθυνσης για ένα ακαδημαϊκό έτος.

Άρθρο 3 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

3.1. Κατηγορίες Υποψηφίων που μπορούν να συμμετάσχουν στο ΠΜΣ

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής και αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι τμημάτων ΤΕΙ, που αποφοίτησαν πριν από τη συνέργεια με τα ΑΕΙ συναφούς γνωστικού αντικείμενου.

Ο αριθμός των εισακτέων στο ΠΜΣ για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε πενήντα (50) άτομα κατ' έτος. Η Γ.Σ.Ε.Σ. σε ειδικές περιπτώσεις (ισοβαθμισμένες), μετά από αιτιολόγηση και σχετική έγκριση, μπορεί να τροποποιήσει τον αριθμό των εισακτέων. Επίσης, καθ' υπέρβαση του προβλεπο-

μενου αριθμού εισακτέων, θα γίνονται επιπλέον δεκτοί όσοι πληρούν τις προϋποθέσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 4485/2017.

3.2. Υποβολή αιτήσεων από Υποψηφίους

Τον Απρίλιο ή αλλιώς προσδιοριζόμενο κάθε έτους δημοσιεύεται στον Τύπο και στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και του Τμήματος, ανακοίνωση/πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην οποία προσδιορίζονται τουλάχιστον τα παρακάτω:

- Κατηγορίες πτυχιούχων/υποψηφίων που μπορεί να κάνουν αίτηση εισαγωγής στο ΠΜΣ.

- Τα απαραίτητα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων.

- Ο τρόπος και τα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων.

- Ημερομηνίες για την υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών.

Οι αιτήσεις των υποψηφίων υποβάλλονται ηλεκτρονικά, συλλέγονται, καταγράφονται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ και προωθούνται στη Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του ΠΜΣ. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατατίθεται αυτοπροσώπως ή αποστέλλονται ταχυδρομικώς στη Γραμματεία του ΠΜΣ. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά ή κατατίθενται εκπρόθεσμα (η ημερομηνία κατάθεσης προκύπτει από τη σφραγίδα του Ταχυδρομείου) δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων. Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων ολοκληρώνεται τον Οκτώβριο ή αλλιώς προσδιοριζόμενο.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από σχετική αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε., μπορεί να ορίσει ένα μη επιστρεφόμενο τέλος συμμετοχής για τη μελέτη του φακέλου του υποψηφίου μεταπτυχιακού φοιτητή.

3.3. Αξιολόγηση αιτήσεων υποψηφίων

Ο έλεγχος των δικαιολογητικών γίνεται από Επιτροπή Αξιολόγησης και Επιλογής, που έχει οριστεί από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, απαρτίζεται από: α) Δύο (2) Καθηγητές και β) ένα μέλος του διοικητικού προσωπικού και δικαιούται αποζημίωσης σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

Η Συντονιστική Επιτροπή παραλαμβάνει τη λίστα κατάταξης των υποψηφίων και την προωθεί για έγκριση στη Γ.Σ.Ε.Σ.

Η αξιολόγηση και η κατάταξη των υποψηφίων γίνεται από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Επιλογής σε δύο φάσεις:

Στην πρώτη φάση, γίνεται αξιολόγηση των υποψηφίων σε κλίμακα από 0 μέχρι 100 και κάθε υποψήφιος πιστώνεται με συγκεκριμένο αριθμό αξιολογικών μονάδων (α.μ.) αυτής της κλίμακας. Τα κριτήρια ανά κατηγορία, που πιστώνονται με α.μ. αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα. Ο συντελεστής βαρύτητας στην πρώτη φάση είναι 70%.

Η δεύτερη φάση περιλαμβάνει συνέντευξη (δια ζώσης) των προκρινόμενων υποψηφίων ενώπιον της Επιτροπής Αξιολόγησης και Επιλογής.

Ο συντελεστής βαρύτητας στη δεύτερη φάση είναι 30%.

ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΝΤΩΝ (70%)	Μέγιστος αριθμός α.μ.
Βαθμός βασικού τίτλου σπουδών Π.χ: 10x2=20	20
Αριθμός προπτυχιακών μαθημάτων σχετικών με το αντικείμενο του ΠΜΣ 0 μαθήματα = 0 α.μ. 1 έως 3 μαθήματα = 5 α.μ. 4 έως 6 μαθήματα = 10 α.μ.	10
Εκπόνηση πτυχιακής εργασίας σχετικής ή μη με το αντικείμενο του ΠΜΣ Μη εκπόνηση = 0 α.μ. Μη σχετική εργασία = 5 α.μ. Σχετική εργασία = 10 α.μ.	10
Αποδεδειγμένη συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα με σχετικό αντικείμενο. Καθόλου = 0 α.μ. 1 εξάμηνο = 5 α.μ. 2 εξάμηνα = 10 α.μ.	10
Γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας οποιουδήποτε επιπέδου	10
Δημοσιεύσεις σχετικές με το αντικείμενο του ΠΜΣ 1 α.μ. ανά δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου 1,5 α.μ. ανά κεφάλαιο σε συλλογικό τόμο 3 α.μ. ανά δημοσίευση σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά 2 α.μ. ανά βιβλίο ή μονογραφία	10
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ (30%)	Μέγιστος αριθμός α.μ.
Αξιολόγηση ενδιαφέροντος για συμμετοχή στο ΠΜΣ	10
Υποστήριξη της πτυχιακής εργασίας ή άλλης δραστηριότητας	10
Παρουσίαση δραστηριότητας σχετικής με το ΠΜΣ	5
Διάγνωση ικανοτήτων επικοινωνίας-ωριμότητα υποψηφίου	5

Μετά την έγκριση και επικύρωση της λίστας κατάταξης με τους υποψηφίους από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ενημερώνονται οι επιτυχόντες από τη Γραμματεία του ΠΜΣ, οι οποίοι θα πρέπει να απαντήσουν θετικά ή αρνητικά εντός πέντε (5) ημερών.

Με τη θετική τους απάντηση οι υποψήφιοι αποδέχονται τους όρους λειτουργίας του ΠΜΣ και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις. Ακόμα, αναλαμβάνουν και την οικονομική υποχρέωση καταβολής των σχετικών διδάκτρων, με το πρώτο τμήμα (δόση) αυτής να καταβάλλεται εντός πέντε (5) ημερών από την ενημέρωση και αποδοχή της παρακολούθησης του ΠΜΣ.

Η κατάθεση των διδάκτρων γίνεται σε τραπεζικό λογαριασμό του ΕΛΚΕ του ΠΔΜ, το οποίο θα υποδείξει η Γραμματεία του ΠΜΣ. Αποδεικτικό της κατάθεσης (καταθετήριο) θα πρέπει να αποστέλλεται (ηλεκτρονικά ή εντύπως) στη Γραμματεία του τμήματος, που παρακολουθεί και ελέγχει τη διαδικασία.

Στο καταθετήριο θα πρέπει να φαίνεται το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου και η αιτιολογία της κατάθεσης, για παράδειγμα «1η δόση ΠΜΣ "Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Επικοινωνία και Ηγεσία"» ή ό,τι άλλο υποδειχθεί από τη Γραμματεία του ΠΜΣ.

Άρθρο 4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

4.1. Διάρκεια, Δομή και Περιεχόμενο Προγράμματος

1. Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης ορίζεται σε τρία (3) εξάμηνα σπουδών, δεκατριών (13) διδακτικών εβδομάδων έκαστο. Ο μέγιστος χρόνος φοίτησης και απόκτησης του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ορίζεται σε τρία έτη από την εγγραφή των μεταπτυχιακών φοιτητών στο Π.Μ.Σ. Σε περίπτωση διακοπής της φοίτησης κατά το Α' εξάμηνο τα καταβληθέντα διδάκτρα δεν επιστρέφονται και η θέση αναπληρώνεται από τον πρώτο επιλαχόντα/ούσα. Για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ο μεταπτυχιακός φοιτητής θα πρέπει να παρακολουθήσει και να εξετασθεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα και να εκπονήσει επιτυχώς τη διπλωματική του εργασία. Η παρακολούθηση και εξέταση των μαθημάτων γίνεται στα εξάμηνα Α' και Β'. Κατά τη διάρκεια του Γ' εξαμήνου ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποχρεούται να συγγράψει τη διπλωματική του εργασία, εφόσον έχει εξετασθεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα των δύο πρώτων εξαμήνων.

2. Προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης για εργαζόμενους φοιτητές και για μη εργαζόμενους φοιτητές, που η διάρκειά της δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας φοίτησης. Επιπλέον, μπορεί να παρέχεται και η δυνατότητα προσωρινής αναστολής των σπουδών που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

3. Με πρόταση της ΓΣΕΣ του Τμήματος μπορεί να γίνει ανακατανομή των μαθημάτων, εάν χρειαστεί.

4. Τα υποχρεωτικά μαθήματα δύναται να περιλαμβάνουν θεωρητική και εργαστηριακή διδασκαλία.

5. Το μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης (ΜΔΕ) απονέμεται μετά τη συμπλήρωση ενενήντα (90) ECTS (European Credit Transfer System), σύμφωνα με το ισχύον ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσώρευσης πιστωτικών μονάδων.

Αναλυτικά, η δομή του προγράμματος μαθημάτων του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ανά κατεύθυνση έχει ως ακολούθως:

A/A μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Κατηγορία Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
Μαθήματα Α' Εξαμήνου			
1	Ρητορική, Επικοινωνία και Ψηφιακή Επικοινωνία	Υποχρεωτικό	10
2	Ερευνητική Μεθοδολογία και Ποσοτικές Μέθοδοι	Υποχρεωτικό	10
3	Επιχειρησιακή Ηθική και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	Υποχρεωτικό	5
4	Οργανωσιακή Συμπεριφορά και Κουλτούρα	Υποχρεωτικό	5
Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων Α' εξαμήνου 30 ECTS			
A/A μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Κατηγορία Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
Μαθήματα Β' Εξαμήνου			
1	Ηγεσία στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού	Υποχρεωτικό	10
2	Εργασιακές Σχέσεις, Εργατικό Δίκαιο/ Διαπραγματεύσεις	Υποχρεωτικό	10
3	Λήψης Αποφάσεων	Υποχρεωτικό	5
4	Διαχείριση Οργανωτικών Αλλαγών και Οικονομική ανάπτυξη	Υποχρεωτικό	5
Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων Β' εξαμήνου 30 ECTS			
Γ' εξάμηνο			
Μεταπτυχιακή Εργασία			30
Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων ΠΜΣ			90

Οποιαδήποτε αλλαγή του προγράμματος σπουδών και ανακατανομή των μαθημάτων στα εξάμηνα θα εγκρίνεται με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων και θα ενσωματώνεται στον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να αποφασίσει την αναστολή λειτουργίας του ΠΜΣ για ένα ακαδημαϊκό έτος.

Άρθρο 5 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

5.1. Παρακολούθηση Προγράμματος Σπουδών

Τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν τις παραδόσεις, τα εργαστήρια, τις πρακτικές ασκήσεις και τις άλλες δραστηριότητες που προβλέπονται για κάθε μάθημα. Ένα μέρος των μαθημάτων μπορεί να προσφέρεται με τη μορφή τηλεκπαίδευσης.

Κάθε φοιτητής του Π.Μ.Σ. δικαιούται μία πρόσθετη απουσία ανά εξάμηνο σε μαθήματα που συμπίπτουν με ημερομηνίες επιστημονικών συνεδρίων ή άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, εφόσον ικανοποιούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να παρουσιάσει ο ίδιος επιστημονική εργασία ως προφορική ή ως αναρτημένη ανακοίνωση ή να συμμετάσχει επίσημα σε στρογγυλή τράπεζα ή συμπόσιο ως ομιλητής.

- Σε διάστημα μιας εβδομάδας από την ημέρα της απουσίας, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει στη γραμματεία του Π.Μ.Σ.: α) βεβαίωση αποδοχής της εργασίας και β) την περίληψη (ή ολόκληρη την εργασία, εφόσον απαιτείται από την εκδήλωση) που συμπεριλαμβάνεται στο πρόγραμμα του συνεδρίου.

Η διδασκαλία των μαθημάτων μπορεί να γίνεται με

σύγχρονη ή/και ασύγχρονη εκπαίδευση ή υβριδικά με ευέλικτες μορφές μάθησης χρησιμοποιώντας συνδυαστικά τη δια ζώσης εκπαίδευση και τη χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών με βάση τους περιορισμούς των κείμενων διατάξεων του ν. 4485/2017.

5.2 Χρονικός Προγραμματισμός Μαθημάτων

Τα μαθήματα θα γίνονται στην Κοζάνη (Σαββατοκύριακα), στο κτίριο της Σχολής Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας ή όπου αλλού κρίνεται απαραίτητο στην Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας.

5.3. Υποχρεώσεις Φοιτητών

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που γίνονται δεκτοί στο ΠΜΣ είναι υποχρεωμένοι:

- Να παρακολουθούν τα μαθήματα του ισχύοντος προγράμματος σπουδών.

- Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του ΠΜΣ καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

- Για τη φοίτηση στο ΠΜΣ απαιτείται η καταβολή διδάκτρων, σε ημερομηνίες εγκαίρως γνωστοποιημένες, τα οποία ανέρχονται στο συνολικό ποσό των 2.900 ευρώ (1000 ευρώ με την έναρξη του Α' εξαμήνου και 950 ευρώ με την έναρξη του Β' και Γ' εξαμήνου). Σε περίπτωση διακοπής της φοίτησης τα καταβληθέντα δίδακτρα δεν επιστρέφονται.

5.4. Εξετάσεις και Βαθμολογία Φοιτητών

Η αξιολόγηση των φοιτητών για κάθε μάθημα γίνεται από τον διδάσκοντα με τον τρόπο που ο ίδιος έχει ορίσει πριν από την έναρξη των παραδόσεων (εξέταση/εργασία/ ή και συνδυασμός αυτών). Η αξιολόγηση των επιδόσεων τους γίνεται με βάση την κλίμακα 1-10.

Ο φοιτητής που αποτυγχάνει στις εξετάσεις μαθήμα-

τος/παράδοση εργασίας επαναλαμβάνει τη διαδικασία εξέτασης/παράδοσης εργασίας τον Σεπτέμβριο.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του ΠΜΣ μπορούν να ζητήσουν την αναβαθμολόγησή τους σε συγκεκριμένο μάθημα έπειτα από δύο συνεχείς αποτυχίες/ διαφωνία στην βαθμολογία και έχουν το δικαίωμα να απευθύνονται σε Τριμελή Επιτροπή, η οποία θα ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ειδικά για τη συγκεκριμένη περίπτωση. Η Τριμελής Επιτροπή θα εξετάζει το θέμα και θα εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ., η οποία θα λαμβάνει και την τελική απόφαση. Στην Τριμελή Επιτροπή θα συμμετέχει και ο διδάσκων καθηγητής ο οποίος και βαθμολόγησε το μάθημα.

Οι διδάσκοντες υποχρεούνται να εκδίδουν τα αποτελέσματα των εξετάσεων-γραπτών εργασιών στα μαθήματά τους το αργότερο σε τριάντα (30) ημέρες από την παράδοση εργασιών/διεξαγωγή εξετάσεων.

5.6. Αξιολόγηση Μαθημάτων και Διδασκόντων

Μετά την ολοκλήρωση ενός μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται ή δύνανται να αξιολογήσουν το μάθημα σε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο (διατίθεται στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ του ΠΔΜ: <https://modip.uowm.gr/fe/>)

5.7 Διαδικασία Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

Α. Οι Καθηγητές που διδάσκουν στο ΠΜΣ και ενδιαφέρονται να αναλάβουν διπλωματικές εργασίες κοινοποιούν λίστα με θέματα διπλωματικών εργασιών που ενδιαφέρονται να αναλάβουν/προσφέρουν. Η Γ.Σ.Ε.Σ. καθορίζει τον αριθμό και τα ονόματα των διδασκόντων που θα αναλάβουν διπλωματικές εργασίες. Στην αρχή του Γ' εξαμήνου ο μεταπτυχιακός φοιτητής, και εφόσον έχει ολοκληρώσει επιτυχώς τα μαθήματα των δύο εξαμήνων, πρέπει να ετοιμάσει ένα προκαταρκτικό σχέδιο έρευνας για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας και να επιλέξει επιβλέποντα καθηγητή με τη σύμφωνη γνώμη του, ο οποίος είτε ανήκει στους διδάσκοντες στο ΠΜΣ ή σε εξωτερικούς συνεργάτες (Καθηγητές του Τμήματος, της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Καθηγητές άλλων Τμημάτων σε Ελλάδα και εξωτερικό). Η αποδοχή της πρότασης για έρευνα γίνεται με κριτήρια τη συνάφεια του θέματος με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα, τη συμβολή σε αναμενόμενα οφέλη και τα στοιχεία πρωτοτυπίας στην προσέγγιση και το γνωστικό αντικείμενο του Επιβλέποντα Καθηγητή. Η διπλωματική εργασία μπορεί να υποβάλλεται και στην αγγλική γλώσσα, σε συμφωνία με τον Επιβλέποντα Καθηγητή. Ο Επιβλέπων Καθηγητής με το πέρας της επιτυχούς υποστήριξης λαμβάνει αποζημίωση για την παρακολούθηση της διπλωματικής εργασίας. Τα υπόλοιπα μέλη της τριμελούς επιτροπής δεν αποζημιώνονται. Για μεταπτυχιακές εργασίες που δεν ολοκληρώνονται δεν καταβάλλεται αποζημίωση.

Η αποδοχή της πρότασης για εκπόνηση διπλωματικής εργασίας επικυρώνεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύστασης του Τμήματος, η οποία ταυτόχρονα ορίζει και τα άλλα δύο μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής που θα αξιολογήσει την εκπονούμενη εργασία, τα οποία μπορεί να είναι είτε καθηγητές του οικείου τμήματος ή καθηγητές άλλων Τμημάτων. Η Συντονιστική Επιτροπή και ο επιβλέπων έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας της εργασίας του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Ανάλογα με την εξέλιξη στην εκπόνηση της εργασίας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής ενημερώνει τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος παρακολουθεί αν τηρούνται οι στόχοι και οι προδιαγραφές της έρευνας.

Η έκταση της διπλωματικής εργασίας ορίζεται από 15.000 μέχρι 25.000 λέξεις. Με την ολοκλήρωση της συγγραφής της διπλωματικής εργασίας αυτή αξιολογείται συνολικά από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή. Η αξιολόγηση της εργασίας περιλαμβάνει προφορική ανάπτυξη του θέματος ενώπιον της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία μπορεί να γίνει και μέσω πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης.

Σε περίπτωση που ο φοιτητής ζητήσει αλλαγή του επιβλέποντα καθηγητή ή του θέματος της Διπλωματικής Εργασίας, αποφασίζει σχετικά η Γ.Σ.Ε.Σ., μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Ο φοιτητής υπογράφει υπεύθυνη δήλωση ότι φέρει την ευθύνη για τη συγγραφή της Διπλωματικής Εργασίας και είναι ο μόνος υπεύθυνος για την περίπτωση λογοκλοπής/ πλαγιαρισμού κλπ.

Ο ελάχιστος χρόνος για την υποβολή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) είναι 5 μήνες από την ημερομηνία έγκρισής της από τη ΓΣΕΣ. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης, ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα επανυποβολής της μετά από μέγιστο χρονικό διάστημα 4 μηνών και αφού βελτιώσει την εργασία σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της επιτροπής κρίσης. Ακολουθεί δεύτερη κρίση και σε θετική περίπτωση αποδίδεται ο τίτλος σπουδών. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης, ο φοιτητής επαναλαμβάνει τη διαδικασία το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό έτος με το ίδιο ή με νέο θέμα και καταβάλλει εκ νέου το ποσό της διπλωματικής εργασίας (250 ευρώ). Στην περίπτωση δεύτερης αποτυχίας, ο φοιτητής δεν παίρνει δίπλωμα.

Ο μέγιστος χρόνος για την υποβολή της ΜΔΕ είναι δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία έγκρισής της από τη ΓΣΕΣ.

Η ΜΔΕ υποβάλλεται εις τριπλούν 10μέρες πριν από την ημερομηνία υποστήριξης της για την κρίση της από την επιτροπή και μετά την αποδοχή της, μαζί με τυχόν διορθώσεις ή συμπληρώσεις, υποβάλλεται ένα πλήρες αντίγραφο της τελικής εργασίας (ακόμα και παραρτήματα, σημειώσεις, άρθρα, συνοδευτικό υλικό κ.τ.λ.) σε ηλεκτρονική μορφή (cd-rom) στη βιβλιοθήκη του ΠΔΜ στη Φλώρινα. Οι εργασίες αποτελούν ιδιοκτησία του ΠΔΜ, το οποίο διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης και αναπαραγωγής τους για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

Η βαθμολογία του ΜΔΕ προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των μαθημάτων των δύο εξαμήνων (Α' και Β') και τον βαθμό που απονέμεται στη διπλωματική μεταπτυχιακή εργασία του

υποψηφίου/ας από την τριμελή εξεταστική επιτροπή. Η στάθμιση γίνεται ανάλογα με τις διδακτικές μονάδες που αντιστοιχούν στα προαναφερθέντα. Η βαθμολογική κλίμακα που απονέμεται είναι «Άριστα» (8,5-10), «Λίαν Καλώς» (6,5-8,49) και «Καλώς» (5-6,49).

5.8. Δυνατότητα διδασκαλίας των μαθημάτων στην Αγγλική Γλώσσα

Τα μαθήματα μπορούν να προσφέρονται και στην αγ-

γλική γλώσσα. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η εγγραφή είκοσι (20) τουλάχιστον ενδιαφερομένων.

5.9. Διάρκεια των μαθημάτων

Τα μαθήματα αρχίζουν το πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου το αργότερο για το χειμερινό εξάμηνο και στις 15 Μαρτίου το αργότερο για το εαρινό. Το εξάμηνο ολοκληρώνεται σε 13 εβδομάδες διδασκαλίας (συμπεριλαμβάνεται και η αξιολόγηση μαθήματος). Στο τέλος κάθε εξαμήνου οι διδάσκοντες βαθμολογούν τους μεταπτυχιακούς φοιτητές στηριζόμενοι σε σχετικές γραπτές εργασίες/ ή και εξετάσεις καθώς και στην επίδοσή τους κατά τη διάρκεια των παραδόσεων.

Άρθρο 6

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το ΠΜΣ λειτουργεί με τα νόμιμα διοικητικά του όργανα, τα οποία είναι: α) η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ και β) η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (ΓΣΕΣ).

Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ για διετή θητεία. Η θητεία του Προέδρου της Σ.Ε. μπορεί να ανανεωθεί μια φορά. Τα μέλη της Σ.Ε. πρέπει να έχουν συνάφεια με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος.

Για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. ορίζεται ο Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. ανήκει στη βαθμίδα του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή καθηγητή και είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία. Ο Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών σε συνεργασία με τη Σ.Ε. εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. κάθε θέμα που αφορά την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ. Η θητεία του διευθυντή του Π.Μ.Σ. είναι διετής με δυνατότητα ανανέωσης, και ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Ο Διευθυντής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντής.

Άρθρο 7

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

7.1. Γενικά

Στο ΠΜΣ διδάσκουν Καθηγητές, Ε.ΔΙ.Π ή ομότιμοι καθηγητές του Τμήματος και άλλων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Επίσης, επιστήμονες κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος με αναγνωρισμένο επαγγελματικό έργο σε σχετικό επιστημονικό πεδίο και κύρος της ημεδαπής και αλλοδαπής, και γενικά επιστήμονες που θα συγκεντρώνουν τα νόμιμα προσόντα για διδασκαλία στο ΠΜΣ. "Το 60% τοις εκατό των διδασκόντων προέρχεται από μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Δ.Ι.Π. του Τμήματος". (Οι οποιοδήποτε περιορισμοί και όρια προσδιορίζονται από το ισχύον κάθε φορά νομικό πλαίσιο, και τον κανονισμό σπουδών). .

Τα κριτήρια επιλογής των διδασκόντων στο ΠΜΣ είναι η συνάφεια της ειδικότητας, η πείρα και το διδακτικό και ερευνητικό τους έργο στο συγκεκριμένο αντικείμενο. Η επιλογή διδασκόντων στο ΠΜΣ γίνεται με ευθύνη του

Διευθυντή του ΠΜΣ και επικυρώνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. και από τον Δ/ντή του ΠΜΣ.

7.2. Αποζημίωση Διδασκόντων

Οι διδάσκοντες λαμβάνουν αποζημίωση τόσο για τη διδασκαλία όσο και για την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού/ εξέταση των φοιτητών στα μαθήματα και τα εργαστήρια. Επίσης, αποζημιώνονται και για την παρακολούθηση και επίβλεψη διπλωματικών εργασιών. Η αποζημίωση των διδασκόντων, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής, αποφασίζεται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

7.3. Ο μέγιστος αριθμός διπλωματικών εργασιών

Ο μέγιστος αριθμός διπλωματικών εργασιών για κάθε επιβλέποντα είναι επτά (7) -πλήν του επιστημονικά υπεύθυνου που μπορεί να επιβλέπει πέραν των επτά (7)- για κάθε ακαδημαϊκό έτος, εκτός αν η ΓΣΕΣ αποφασίσει διαφορετικά. Ο επιβλέπων για την εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας είναι Καθηγητής του ΠΔΜ ή άλλων Πανεπιστημίων της ημεδαπής και της αλλοδαπής.

Άρθρο 8

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η Γραμματεία του ΠΜΣ επιλαμβάνεται των διαφόρων θεμάτων της λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών. Τηρεί και διαχειρίζεται το αρχείο του ΠΜΣ, παρακολουθεί τη διαδικασία καταβολής των διδάκτρων και ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους. Γενικά, η Γραμματεία του ΠΜΣ φροντίζει για την εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος, την τήρηση των ημερομηνιών, την ενημέρωση και την επικοινωνία με τους αντίστοιχους εμπλεκόμενους στο ΠΜΣ.

Άρθρο 9

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Εκτός από τη διδασκαλία μαθημάτων στο Πρόγραμμα Σπουδών του ΠΜΣ μπορεί να περιλαμβάνονται και παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες, όπως διαλέξεις, ημερίδες, διοργάνωση συνεδρίων κ.ά. Για την παρακολούθηση των παράλληλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του ΠΜΣ χορηγείται βεβαίωση στους συμμετέχοντες.

Άρθρο 10

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1.1. Πόροι ΜΠΣ

1. Τα διδάκτρα των μεταπτυχιακών φοιτητών ανέρχονται σε 2.900€. Μετά από σχετική αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε. και έγκριση της Γ.Σ.Ε.Σ. τα διδάκτρα μπορούν να αναπροσαρμόζονται κατ' έτος, λαμβανομένων υπόψη της οικονομικής συγκυρίας και των λειτουργικών αναγκών του Π.Μ.Σ .

2. Χορηγίες από τον ιδιωτικό ή/και από τον δημόσιο τομέα - Επώνυμες έδρες.

3. Έσοδα από το δικαίωμα συμμετοχής τρίτων σε ημερίδες, σεμινάρια ή συνέδρια που διοργανώνει το Π.Μ.Σ.

4. Επιχορήγηση από τον Ειδικό Λογαριασμό (ΕΛΚΕ)

του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με βάση τον Κανονισμό Λειτουργίας του.

5. Προγράμματα δια βίου Εκπαίδευσης στο Δ.Ε.Τ. και στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας και τα Εργαστήριά του.

6. Έσοδα από την εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων στο επιστημονικό πεδίο του ΠΜΣ, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας των Ειδικών Λογαριασμών.

1.2 Δαπάνες Λειτουργίας ΠΜΣ

A.1. Οι αμοιβές των διδασκόντων.

A.2. Αμοιβές για επίβλεψη και παρακολούθηση διπλωματικών εργασιών, η οποία δίδεται μετά τη δημόσια υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας.

A.3. Αμοιβή της Επιτροπής Αξιολόγησης και Επιλογής. Το ύψος της καθορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές δυνατότητες του ΠΜΣ.

A.4. Αμοιβή για παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού. Το ύψος αυτής προσδιορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. και είναι συνάρτηση των οικονομικών του ΠΜΣ.

A.5. Αμοιβή υποψηφίων διδασκόντων για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών και υποστηρικτικών-λειτουργικών δραστηριοτήτων του ΠΜΣ.

A.6. Αμοιβές εξωτερικών συνεργατών του ΠΜΣ για την υποστήριξη τόσο της λειτουργίας του (τηλεκπαίδευση-οικονομικά προγράμματος) ΠΜΣ, όσο και της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

A.7. Αμοιβή για τη Γραμματειακή και Διαχειριστική Υποστήριξη του ΠΜΣ.

Το ύψος όλων των ανωτέρω αμοιβών καθορίζεται από την Σ.Ε. λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών δυνατοτήτων του Π.Μ.Σ.

B. Διάφορες Άλλες Δαπάνες λειτουργίας ΜΠΣ

B.1. Αποζημίωση οδοιπορικών και φιλοξενία διδασκόντων και προσκεκλημένων εισηγητών και ομιλητών.

B.2. Οικονομική κάλυψη της διοργάνωσης Ημερίδων, Σεμιναρίων, Συμποσίων, Συνεδρίων, Διεθνών Συνεδρίων με τη συμμετοχή επιστημόνων από την Ελλάδα και το Εξωτερικό.

B.3. Οικονομική κάλυψη εκδοτικών δραστηριοτήτων (Πρακτικά Συνεδρίων, έντυπα προβολής και διαφήμισης του ΠΜΣ, τιμητικές πλακέτες ή τιμητικοί τόμοι, επιστημονικά/διδακτικά εγχειρίδια συναφή προς το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. κ.ά.).

B.4. Αγορά βιβλίων, CD, CD-ROM, DVD και γενικότερα κατάλληλου έντυπου και ψηφιακού υλικού για τη σύσταση μικρής ειδικής βιβλιοθήκης που θα καλύπτει τις ιδιαίτερες ανάγκες του οικείου Π.Μ.Σ.

B.5. Αγορά εκπαιδευτικού υλικού για την υποστήριξη των μαθημάτων του Π.Μ.Σ.

B.6. Χορηγίες (σε χρήματα ή σε εκπαιδευτικό υλικό) σε φορείς σχετικούς με το Π.Μ.Σ. (Πανεπιστημιακά τμήματα, Ινστιτούτα, Ιδρύματα κ.ά. που εδρεύουν και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ή στην Αλλοδαπή).

B.7. Αγορά αναλωσίμων για τις ανάγκες της γραμματειακής υποστήριξης και της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

B.8. Αγορά υλικών και εξοπλισμού (Η/Υ κ.λπ.) για την ομαλή διεξαγωγή των μαθημάτων.

B.9. Δαπάνες Γραμματειακής Υποστήριξης, επιμέλειας και υποστήριξης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του ΜΠΣ.

B.10. Συνδρομές σε επιστημονικά περιοδικά συναφή με το ΠΜΣ.

B.11. Αποζημίωση επιστημονικά υπευθύνου για συμμετοχή σε συνέδρια σχετικά με τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το ΠΜΣ.

B.12. Δαπάνες προβολής του Π.Μ.Σ.

Το ύψος όλων των ανωτέρω αποζημιώσεων καθορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από εισήγηση της Σ.Ε. λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών δυνατοτήτων του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 11

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται:

1. Ακαδημαϊκή ταυτότητα.
2. Λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο Δ.Ε.Τ. του Π.Δ.Μ.
3. Πρόσβαση στις βιβλιοθήκες του Π.Δ.Μ.
4. Πρόσβαση σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων, στις οποίες είναι συνδρομητής το Π.Δ.Μ. (Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών-Σ.Ε.Α.Β.)
5. Υγειονομική περίθαλψη (εφόσον δεν έχουν άλλη ασφάλιση)

Άρθρο 12

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ

Η τελετή απονομής των Μεταπτυχιακών Διπλωμάτων Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) γίνεται παρουσία του Πρύτανη (ή εκπροσώπου του), του Δ/ντή του Π.Μ.Σ. και είναι προαιρετική.

Άρθρο 13

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Για όσα θέματα δεν προβλέπονται από τον Κανονισμό επιλαμβάνεται η Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. Οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού μπορούν να τροποποιούνται με πρόταση της Σ.Ε. και έγκριση της ΓΣΕΣ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

A/A μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Κατηγορία Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
Μαθήματα Α' Εξαμήνου			
1	Ρητορική, Επικοινωνία και Ψηφιακή Επικοινωνία	Υποχρεωτικό	10
2	Ερευνητική Μεθοδολογία και Ποσοτικές Μέθοδοι	Υποχρεωτικό	10
3	Επιχειρησιακή Ηθική και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	Υποχρεωτικό	5
4	Οργανωσιακή Συμπεριφορά και Κουλτούρα	Υποχρεωτικό	5

Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων Α' εξαμήνου 30 ECTS

A/A μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Κατηγορία Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
Μαθήματα Β' Εξαμήνου			
1	Ηγεσία στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού	Υποχρεωτικό	10
2	Εργασιακές Σχέσεις, Εργατικό Δίκαιο και Διαπραγματεύσεις	Υποχρεωτικό	10
3	Λήψη αποφάσεων	Υποχρεωτικό	5
4	Διαχείριση Οργανωτικών Αλλαγών και Οικονομική Ανάπτυξη	Υποχρεωτικό	5

Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων Β' εξαμήνου 30 ECTS

Γ' εξάμηνο	
Μεταπτυχιακή Εργασία	30
Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων ΠΜΣ	90

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Τίτλος: Ρητορική, Επικοινωνία και Επικοινωνιακά Μοντέλα

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ρητορική, Επικοινωνία και Ψηφιακή Επικοινωνία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Γενικού Υποβάθρου , Ειδικού Υπόβαθρου, Ειδικότητας</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ			

ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)**2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ****Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Η επικοινωνία στο χώρο εργασίας είναι μετάδοση, λήψη μηνυμάτων, και καθολική έκφραση της ανθρώπινης προσωπικότητας. Η επικοινωνία συνδέεται άμεσα με τη ρητορική και τις τεχνικές της. Βασική προϋπόθεση για τη σύγχρονη εξέλιξη της επικοινωνίας αποτελούν οι γνώσεις στις ρητορικές τεχνικές, στα λεκτικά και υφολογικά σχήματα, στη λογική και ψυχολογική πειθώ, στο πάθη, το συναίσθημα και στη συναισθηματική νοημοσύνη

Το εν λόγω μάθημα αποσκοπεί, ώστε οι εκπαιδευόμενοι είτε ως στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, είτε ως άτομα που θα στελεχώσουν θέσεις εργασίες:

- Να ασκηθούν στη συγκρότηση του επιχειρήματος και στην ανάπτυξη της δεξιότητας παραγωγής γραπτού και κυρίως προφορικού λόγου. Να αναπτύξουν πρακτικά τις ρητορικές τους δεξιότητες, που εστιάζονται στη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, η οποία εκφράζεται μέσω της γλώσσας του σώματος. Να γνωρίσουν τη σχέση της ρητορικής με την επικοινωνία, τις μορφές επιχειρηματολογίας, τον τρόπο διαμόρφωσης της δημόσιας ομιλίας και τον άμεσο συσχετισμό με την πειθώ, καθώς και τους ενδυματολογικούς και υφολογικούς κώδικες.
- Να αποκτήσουν γνώσεις για την έννοια, το σκοπό και τη σημασία της επικοινωνίας, της οποίας το μεθοδολογικό και επιστημολογικό υπόβαθρο ανάγεται στη ρητορική και να εμβαθύνουν στην ποσότητα και την ποιότητα της επικοινωνίας. Συγκεκριμένα να γνωρίσουν σημεία και κώδικες επικοινωνίας, σχολές, μοντέλα επικοινωνίας και την εσωτερική και εξωτερική επικοινωνία στους δημόσιους οργανισμούς.
- Να γνωρίσουν τη διεργασία της επικοινωνίας, την κωδικοποίηση και την αποκωδικοποίηση του μηνύματος, τη φιλοσοφία στη διαδικασία της επικοινωνιακής ανάδρασης ή ανα-πληροφόρησης, τα είδη, τα μοντέλα και τις μορφές επικοινωνίας, γραπτή επικοινωνία, προφορικός λόγος, ομιλίες, εισηγήσεις, εκθέσεις, παρουσιάσεις, ερωτήσεις, τηλεφωνική επικοινωνία, λεκτική, γλώσσα σώματος
- Να εμβαθύνουν στις τεχνικές σωστής έκφρασης, έκφραση παρατηρήσεων, σκέψεων,

συναισθημάτων, αναγκών, στους κανόνες για τη μετάδοση μηνυμάτων, στις τεχνικές διατήρησης της προσοχής, στα εμπόδια στην ακρόαση, στις τεχνικές καλής ακρόασης, στην παραγλώσσα και στα μεταμηνύματα.

- Να κατανοήσουν τα επικοινωνιακά εμπόδια και τους επικοινωνιακούς τύπους, διαμέσου των οποίων αναδεικνύεται η ανθρωπίνη συμπεριφορά.
- Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα για την ανάπτυξη και βελτίωση της συναισθηματικής τους νοημοσύνης και την ενίσχυση της ικανότητάς τους για συνεργασία, αμοιβαιότητα και αλληλεγγύη στο εργασιακό και οικογενειακό του περιβάλλον.
- Να εμβαθύνουν στην ψηφιακή επικοινωνία με έμφαση στη σύγχρονη εικονιστική συνθήκη, όπου οι επαγγελματικές, οι διαπροσωπικές σχέσεις και οι σχέσεις προς εαυτό αναδιαμορφώνονται ριζικά και μεταβάλλονται σε σχέσεις ψηφιακών εικόνων
- Να γνωρίσουν τις αρνητικές και θετικές συνέπειες της ψηφιακής επικοινωνίας για το εικονιστικό υποκείμενο του διαδικτύου, που βρίσκεται αντιμέτωπο με προβλήματα που αφορούν την ελευθερία, την έκφραση συναισθημάτων, τον κατακερματισμό του από τη πληθώρα πληροφοριών και τη προσωπική του αλλοτρίωση, καθώς το πρόσωπο απανθρωπίζεται και εξανθρωπίζονται οι ψηφιακές εικόνες

Στόχος του μαθήματος είναι δημόσιοι και ιδιωτικοί υπάλληλοι να αναπτύξουν και να βελτιώσουν την επικοινωνία και ψηφιακή επικοινωνία στο εργασιακό χώρο, να υιοθετήσουν στοιχεία της προσωπικότητας και του χαρακτήρα του καλού και πειστικού επικοινωνητή, γεγονός που θα τους καταστήσει ικανούς να επιλύουν όποιες διαφορές υπάρχουν στο χώρο της εργασίας τους, και να κατανοήσουν τη σημασία της ψηφιακής επικοινωνίας στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή με βασικούς επικοινωνιακούς διαύλους, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύγχρονη εικονιστική συνθήκη, όπου οι επαγγελματικές, οι διαπροσωπικές σχέσεις και οι σχέσεις προς εαυτό αναδιαμορφώνονται ριζικά και μεταβάλλονται σε σχέσεις ψηφιακών εικόνων. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να μπορούν να διαχειρίζονται καλύτερα τα εργασιακά ζητήματα σε όποια θέση της διοικητικής ιεραρχίας βρίσκονται και να είναι σε θέση να αναπτύξουν εκείνους τους στρατηγικούς σχεδιασμούς που ισχυροποιούν τη δυναμική των ομάδων στους οργανισμούς.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη εργασία. Ομαδική εργασία. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών. Σχεδιασμός και διαχείριση δεδομένων. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης, ικανότητα στην επικοινωνιακή διαχείριση συγκρούσεων, λήψης αποφάσεων και οργανωσιακών αλλαγών στον εργασιακό χώρο

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ορισμός και τεχνικές της Ρητορικής ως το βασικό επιστημονικό και πρακτικό υπόβαθρο για την Επικοινωνία. Ορισμός και σημασία της Επικοινωνίας και προσδιορισμός της σχέσης της με τη Ρητορική. Εξετάζονται και αναλύονται οι σχέσεις της Ρητορικής και Επικοινωνίας μέσα από την ιστορική ανασκόπηση της Ρητορικής, ώστε να διαφανεί η πρακτική της σημασία ανά τους αιώνες. Εξετάζονται οι θετικές και αρνητικές πτυχές της ψηφιακής επικοινωνίας, όπου το εικονιστικό υποκείμενο του διαδικτύου θέτει πλέον ζητήματα, που αφορούν στην ανθρώπινη προσωπικότητα και κυρίως την ψυχολογία, την έκφραση συναισθημάτων, την ελευθερία κ.ά. Την επικινδυνότητα να καταστεί ο άνθρωπος μια ανώνυμη λειτουργική μονάδα επικρίνει ο ψηφιακός ανθρωπισμός, δια του οποίου αναδεικνύεται ως ύβρη η υπερβολή της αυτοεξειδανίκευσης του ανθρώπου μέσω της εικονιστικής του παραγωγής και απέναντι σε αυτή αντιτάσσει την αριστοτελική μεσότητα με αφετηρία τη φρόνηση και τον προσανατολισμό στον αυτοέλεγχο και στον αυτοπεριορισμό του ανθρώπου, ώστε να διατηρήσει την ανθρωπινότητά του. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στη σημασία και στη χρησιμότητα της πειθούς ως εργαλείο της Ρητορικής, της Επικοινωνίας στο δημόσιο λόγο, στη λήψη αποφάσεων σε Οργανισμούς /Επιχειρήσεις, στην αποφυγή συγκρούσεων, στη συνεργασία και στη διαπροσωπική επικοινωνία των εργαζομένων στον εργασιακό περιβάλλον. Ορισμός της Επικοινωνίας και εμπάθυνση στις Σχολές και στα μοντέλα Επικοινωνίας. Η χρήση και η σημασία των μοντέλων Επικοινωνίας στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον των Οργανισμών, στην Τυπική και Άτυπη Οργάνωση Οργανισμών/Επιχειρήσεων. Μορφές επικοινωνίας, Τυπική και Άτυπη, ενδοοργανωσιακή επικοινωνία και τα είδη της, εμπόδια στην Επικοινωνία, τρόποι αποτελεσματικής

Επικοινωνίας, λεκτική και μη λεκτική Επικοινωνία, γλώσσα του σώματος. Γίνεται εμβάθυνση στις τεχνικές Επικοινωνίας, στη σημασία και πρακτική παρουσία της Επικοινωνίας στη διαχείριση συγκρούσεων και αλλαγών στους Οργανισμούς/Επιχειρήσεις, με πρακτικές ασκήσεις από το χώρο της βιοματικής εμπειρίας, ώστε οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα της Επικοινωνιακής αλληλόδρασης και της συναισθηματικής νοημοσύνης, που είναι αναγκαία σε όλα τα πεδία και σε όλους τους τομείς της εργασίας, καθώς και στην αποφυγή και επίλυση συγκρούσεων, στην παρακίνηση και υποκίνηση των εργαζομένων, όπως και στη διαμόρφωση καλών σχέσεων ανάμεσα σε προϊσταμένους και υφισταμένους, γεγονός που επιβάλλεται από τη σύγχρονη οικονομική, κοινωνική, πολιτική και ηθική κρίση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>1. ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ 2. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη διδασκαλία του μαθήματος: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη.</p> <p>Χρήση μαθησιακών βοηθημάτων βασισμένων σε ΤΠΕ: Οι line εφαρμογές και σημειώσεις των διδασκόντων.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές ασχολούνται με την στατιστική επεξεργασία δεδομένων, η οποία γίνεται με τη</p>

	<p>χρήση Η/Υ.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.		
<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση Βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS.</p>	Διαλέξεις	13
	Εργαστήρια	13
	Εκπόνηση εργασιών	90
	Συγγραφή εργασιών	94
	ΣΥΝΟΛΟ	210
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου.</p> <p>2. Πρόοδος.</p> <p>3. Κατ'οίκον εργασία.</p> <p>4. Προφορική παρουσίαση εργασίας.</p> <p>5. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας.</p> <p>6. Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις.</p> <p>7. Παρακολούθηση φοιτητών κατά την εκτέλεση εργαστηριακών ή πρακτικών ασκήσεων.</p> <p>8. Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου.</p> <p>9. Διασφάλιση διαφάνεια στην αξιολόγηση της επιδοσης των φοιτητών:</p>	
<p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης.</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες.</p>		

<p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και μετά τις εξετάσεις μπορούν να δουν το γραπτό τους και να συζητήσουν με τους διδάσκοντες την επίδοσή τους.</p>
---	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Βαλασίδης, Ι. <i>Κοινωνικές και Ψυχολογικές Βάσεις της Επικοινωνίας</i>. Αθήνα: Κοντακτά, 1982.</p> <p>Basel, K. E. & Quigley, S.P. "Influence of certain language and communication environments in early childhood on the development of language in deaf individuals". <i>Journal of Speech and Hearing Research</i>, 20, 1977.</p> <p>Cole, Th. <i>The Origins of Rhetoric in Ancient Greece</i>. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1991.</p> <p>Γιαννουλέας, Μ. Π., Συμπεριφορά και Διαπροσωπική Επικοινωνία στον Εργασιακό Χώρο. 2^η έκδ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 1998.</p> <p>Δεξιότητες Επικοινωνίας. Επιμέλεια: Αθ. Ι. Μάργαρης amarg@uom.gr.</p> <p>Denton, D. M. (1976). "The philosophy of total Communication". B. D. A. London.</p> <p>Erwin-Tripp, S. "Language Acquisition and Communicative Choice" Palo Alto, Stanford University Press, California, 1973.</p> <p>Goleman, Daniel (2000). <i>Η Συναισθηματική Νοημοσύνη στο χώρο της εργασίας</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Goleman, Daniel (1998). <i>Η Συναισθηματική Νοημοσύνη</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Griffin R.W., G. Moorhead, (1986). <i>Organizational Behavior</i>. Houghton Mifflin, Boston.</p> <p>Gustave Le Bon, <i>Πολιτική Ψυχολογία</i>. Μτφρ. Δ. Γιαννόπουλος. Επιμέλεια Ι. Σ. Χριστοδούλου. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος, 1998.</p> <p>Horner, W. <i>Historical Rhetoric: An Annotated Bibliography of Selected Sources in English</i>. Boston: G. K. Hall, 1980.</p> <p>Kennedy, G. <i>Ιστορία της Κλασικής Ρητορικής. Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής</i>. Μτφρ. Ν. Νικολούδης. Αθήνα: Παπαδήμας, 2000.</p> <p>Kustas, G. <i>Studies in Byzantine Rhetoric</i>. Θεσσαλονίκη: Πατριαρχικό ίδρυμα Μελετών, 1973.</p> <p>Μαστορίδου, Ελ. Η Σημειωτική και η Ρητορική στη διαφήμιση. Ανάλυση περιπτώσεων "Sprite zero και Peter Stuyvesant". Πτυχιακή εργασία. Οικονομικό Παν/μιο Αθηνών. Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας.</p> <p>Meadow, K. P. "The effect of early manual communication on the deaf child's Development". University of California Berkeley, 1967.</p> <p>Moore Chr. W. (1986). <i>The Mediation Process. Practical Strategies for Resolving Conflict</i>. San Francisco.</p>

- Μπακιρτζής, Κ. *Η Δυναμική της αλληλεπίδρασης στην επικοινωνία*. Αθήνα: Gutenberg, 1996.
- Μπακιρτζής, Κ. Ν. *Επικοινωνία και Αγωγή*. Αθήνα: Gutenberg-Παιδαγωγική Σειρά, 2004.
- Μπάλλα, Χλόη *Πλατωνική Πειθώ*. Πρόλογος: Π. Καλλιγιάς. Αθήνα : Πόλις, 1997.
- Μπασάκος, Π. *Επιχείρημα και κρίση*. Αθήνα: Νήσος, 1999.
- Πέτσιος, Κ. Θ. *Φιλοσοφικές έννοιες ως τρόπος επιχειρηματολογίας στους αττικούς ρήτορες*. Ιωάννινα: Διδακτορική Διατριβή, 1993.
- Σπανός, Α. *Υπηρεσίες Ποιότητας. Πώς παράγονται και πώς παρέχονται αποτελεσματικά*. Αθήνα: Γαλαίος, 1997.
- Στρατάκης, Μ. *Επικοινωνία-ΜΜΕ και Ρητορική Τέχνη*. Θεσσαλονίκη: Γερμανός, 199;.
- Τάσης, Θ. *Ψηφιακός Ανθρωπισμός*. Αθήνα: Αρμός, 2019.
- Τάσης, Α. *Επιμέλεια Εαυτού στην Εικονιστική Κοινωνία*. Αθήνα: Αρμός, 2017.
- Τσιναρέλης, Γ. Σ. *Γλώσσα και Επικοινωνία. Ακουστική μειονεξία και Επικοινωνία*. Αθήνα 2004.
- Τριαντάρη, Σ. *Η Ρητορική, η Τέχνη της Επικοινωνίας από την Αρχαιότητα στο Βυζάντιο. Η επικαιροποίηση της Ρητορικής και η εξέλιξή της*. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης, 2016.
- Τριαντάρη, Σ. *Πολιτική, Ρητορική και Επικοινωνία τον 14^ο*. Θεσσαλονίκη: Αντων. Σταμούλης, 2010.
- Triantari, S. A. *Rhetoric of Aristotle in «lifelong education»*. Lambert Academic Publishing (LAP): 2012.
- Τριαντάρη, Σ. *Αριστοτέλης Ρητορική εις Αλέξανδρον, Προτρεπτικός προς Θεμίσωνα. Ρητορική και Φιλοσοφία*. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος, 2012.
- Τριαντάρη, Σ. Τ. *Ηθική και Κοινωνική Φιλοσοφία της Επικοινωνίας. Στρατηγικές και Τεχνικές της Επικοινωνίας*. Θεσσαλονίκη: Κ. & Μ. Σταμούλης, Ι. Αρχ. Χαρμπαντίδης, 2020.

Τίτλος: Ερευνητική Μεθοδολογία και Ποσοτικές Μέθοδοι

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ερευνητική Μεθοδολογία και Ποσοτικές Μέθοδοι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Γενικού Υποβάθρου , Ειδικού Υπόβαθρου, Ειδικότητας</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν γνώσεις και είναι σε θέση να κατανοήσουν θέματα Ποσοτικών και Ποιοτικών Μεθόδων Έρευνας, αξιοποιώντας και ενισχύοντας τις γνώσεις τους από τις βασικές τους σπουδές. Παράλληλα, αποκτούν τις βάσεις και τις ευκαιρίες για πρωτοτυπία στην ανάπτυξη και στην εφαρμογή ιδεών, μέσα από την ανάπτυξη ερευνητικής δραστηριότητας, η οποία απαιτείται στο πλαίσιο του μαθήματος, ενώ ταυτόχρονα, έρχονται σε επαφή με τις σύγχρονες εξελίξεις στις μεθόδους έρευνας και στην αξιοποίηση τους στην Εκπαίδευση Ανθρώπινου Δυναμικού. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι, μαθαίνουν βασικά στοιχεία για την ερευνητική διαδικασία, μαθαίνουν να προσδιορίζουν με σαφήνεια το ερευνητικό αντικείμενο και τα ερευνητικά ερωτήματα και να επιλέγουν τα κατάλληλα ερευνητικά δεδομένα. Επίσης, αποκτούν γνώσεις που αφορούν τη δομή μιας επιστημονικής εργασίας, την βιβλιογραφική αναζήτηση επιστημονικών ερευνών.

Είναι σε θέση να συνδυάζουν τις γνώσεις που αποκτούν από το μάθημα αναπτύσσοντας και υποστηρίζοντας ερευνητικά επιχειρήματα και επιλύοντας προβλήματα στο πλαίσιο του γνωστικού τους πεδίου, καθώς επίσης και να διαμορφώνουν κρίσεις που περιλαμβάνουν προβληματισμό σε ζητήματα που αφορούν στο χώρο της εκπαιδευτικής και της κοινωνικής έρευνας. Επιπλέον, είναι σε θέση να διακρίνουν τις ποιοτικές από τις ποσοτικές ερευνητικές προσεγγίσεις, να εξηγούν τα ερευνητικά αποτελέσματα, να ερμηνεύουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες μπορούν να γενικεύσουν τα ερευνητικά αποτελέσματα. Επίσης, είναι σε θέση να αξιοποιούν τα ερευνητικά αποτελέσματα, προκειμένου να καταλήγουν σε επιστημονικά συμπεράσματα και να αναπτύξουν επιστημονικές θεωρίες συνδυάζοντας την έρευνα με τη θεωρία.

Αποκτούν την ικανότητα να συγκεντρώνουν ερευνητικά δεδομένα από το χώρο της εκπαίδευσης, μέσω των γνώσεων που αποκτούν σχετικά με τις μεθόδους δειγματοληψίας και τις μεθόδους συλλογής ερευνητικών δεδομένων. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να παρουσιάζουν ερευνητικά αποτελέσματα και να αξιοποιούν αυτά τα αποτελέσματα προκειμένου να διαμορφώσουν κρίσεις που περιλαμβάνουν προβληματισμό σε ζητήματα που αφορούν κοινωνικές και ηθικές ευθύνες στο χώρο της Εκπαίδευσης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Αποκτούν την ικανότητα να συγκεντρώνουν και να επεξεργάζονται ερευνητικά δεδομένα από το

χώρο της Εκπαίδευσης Ανθρώπινου Δυναμικού, μέσω των γνώσεων που αποκτούν σχετικά με τις μεθόδους δειγματοληψίας και τις μεθόδους συλλογής και στατιστικής επεξεργασίας ερευνητικών δεδομένων. Επιπλέον, οι φοιτητές να μπορούν να παρουσιάζουν ερευνητικά αποτελέσματα και να αξιοποιούν αυτά τα αποτελέσματα προκειμένου να διαμορφώσουν κρίσεις που περιλαμβάνουν προβληματισμό σε ζητήματα που αφορούν κοινωνικές και ηθικές ευθύνες στο χώρο της εκπαιδευτικής έρευνας.

Είναι σε θέση να συνθέτουν και να κοινοποιούν με σαφήνεια τις πληροφορίες που προκύπτουν από τις ερευνητικές διαδικασίες, καθώς επίσης και να κατασκευάζουν νέες ερευνητικές ιδέες, να διατυπώνουν προβλήματα και να προτείνουν λύσεις, αναδιοργανώνοντας και ανακατασκευάζοντας όπου χρειάζεται τις ερευνητικές υποθέσεις.

Αναπτύσσουν εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων που τους χρειάζονται να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας, αφού γνωρίζουν βασικές έννοιες έρευνας και μπορούν να αναπτύξουν τις κατάλληλες μεθόδους συλλογής και επεξεργασίας ερευνητικών δεδομένων, βασικά στοιχεία για την σύνθεση μιας ολοκληρωμένης επιστημονικής ταυτότητας. Επιπλέον, έχουν άποψη για τις μεθόδους συλλογής, επεξεργασίας και παρουσίασης της επιστημονικής πληροφορίας, μπορούν να αξιολογούν τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα μιας έρευνας, να συγκρίνουν αποτελέσματα από διάφορες έρευνες, να ορίζουν ερευνητικές υποθέσεις και να υποστηρίζουν ερευνητικά συμπεράσματα, συνδυάζοντας την ήδη υπάρχουσα επιστημονική γνώση με τα αποτελέσματα της έρευνας τους.

Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι:

- αποκτούν ως στελέχη τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα μία σαφή εικόνα του επιστημολογικού, μεθοδολογικού και δεοντολογικού πλαισίου της ποιοτικής έρευνας, να μπορούν να το αντιπαραβάλλουν με αυτό της ποσοτικής έρευνας, να μπορούν να συνδυάσουν τις δυο μεθόδους σε έρευνες που απαιτούν τη χρήση μικτής μεθοδολογίας αλλά και να μπορούν να αξιοποιήσουν τις ποιοτικές μεθόδους έρευνας ως εργαλείο στον δικό τους εργασιακό χώρο για την αξιολόγηση, διαχείριση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.
- γνωρίζουν τις ποικίλες ποιοτικές προσεγγίσεις (ιστορική έρευνα, εθνογραφία, μελέτη περίπτωσης, φαινομενολογία, βιογραφική - αφηγήσεις ζωής, εμπειρικά θεμελιωμένη θεωρία κλπ) ως προς τις παραδοχές τους για τη μελέτη του κοινωνικού περιβάλλοντος αλλά και ως προς τις εφαρμογές τους στο μακρο-επίπεδο της κοινωνίας αλλά και στο μικρο-επίπεδο του εργασιακού χώρου.
- γνωρίζουν τον τρόπο οργάνωσης και σχεδιασμού μιας ποιοτικής έρευνας ή μιας μικτής έρευνας μέσα από παραδείγματα και να εξοικειωθούν με τις σύγχρονες συζητήσεις για το ρόλο της θεωρίας στον ερευνητικό σχεδιασμό, το ρόλο του ερευνητή / της ερευνητριάς και το ρόλο των συμμετεχόντων στην έρευνα, τις διαδικασίες ανάλυσης και ερμηνείας των

δεδομένων και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων.

- εξοικειώνονται με τις ερευνητικές τεχνικές (έρευνα πεδίου (field work), επιτόπια συμμετοχική παρατήρηση (participant observation), διαδικασίες ανάλυσης των δεδομένων με έμφαση στην συνεχή συγκριτική ανάλυση, την ανάλυση περιεχομένου (content analysis) και ανάλυση λόγου (discourse analysis) (ειδικότερα για τα πεδία της Κοινωνιογλωσσολογίας και Κοινωνικής Ψυχολογίας).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές απκοπεί το μάθημα;

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη εργασία. Ομαδική εργασία. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών. Σχεδιασμός και διαχείριση δεδομένων. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ορισμός ποσοτικών μεθόδων έρευνας. Ορισμός ερευνητικού θέματος και ερευνητικών ερωτημάτων. Ορισμός παραμέτρων ποσοτικών μεθόδων: πληθυσμός, υποκείμενο, δείγμα, μεταβλητή, μέτρηση, εργαλεία μέτρησης (ερωτηματολόγιο, τεστ κτλ), συλλογή ποσοτικών δεδομένων, επεξεργασία ποσοτικών δεδομένων, παρουσίαση αποτελεσμάτων, σύνδεση των αποτελεσμάτων με την ήδη υπάρχουσα θεωρία στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Επίσης, γίνεται αξιοποίηση και εμβάθυνση στη χρήση ποιοτικών μεθόδων συλλογής με ιδιαίτερη έμφαση στις συνεντεύξεις και τη διαδικασία προφορικής εξωτερίκευσης. Τέλος γίνεται εξάσκηση σε μεθόδους ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων, όπως η ποιοτική θεματική ανάλυση και η κριτική ανάλυση λόγου με εφαρμογές στην Εκπαίδευση Ανθρώπινου Δυναμικού. Βασικές έννοιες έρευνας και στατιστικής. Βασικές έννοιες και στα στάδια μιας έρευνας. Μέθοδοι έρευνας. Ποιοτικές και ποσοτικές μέθοδοι. Η έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου και τεστ. Μέθοδοι δειγματοληψίας. Παρουσίαση, ερμηνεία

δεδομένων και διεξαγωγή συμπερασμάτων. Τρόποι παρουσίασης των αποτελεσμάτων μιας έρευνας. Εφαρμογές σε θέματα εκπαιδευτικής έρευνας. Κλίμακες μέτρησης. Είδη μεταβλητών. Περιγραφή ποιοτικών μεταβλητών. Πίνακες συχνοτήτων και σχετικών συχνοτήτων. Πίνακες διπλής εισόδου. Ραβδογράμματα. Κυκλικά διαγράμματα. Περιγραφή ποσοτικών μεταβλητών. Αριθμητικά περιγραφικά μέτρα. Ιστογράμματα. Στατιστική Συμπερασματολογία. Έλεγχοι υποθέσεων. Ο έλεγχος ανεξαρτησίας Χ². Κανονική κατανομή. Έλεγχος για τη μέση τιμή ενός πληθυσμού. Έλεγχος για τις μέσες τιμές δυο πληθυσμών (δείγματα ανεξάρτητα). Έλεγχος για τη μέση τιμή δυο πληθυσμών (δείγματα εξαρτημένα). Ανάλυση διακύμανσης με έναν και δυο παράγοντες. Επαναλαμβανόμενες μετρήσεις. Παραμετρικές και μη παραμετρικές τεχνικές. Συσχέτιση δυο μεταβλητών. Εφαρμογές στην Εκπαιδευτική Έρευνα.

Ορισμός ποιοτικών μεθόδων έρευνας. Α. Φιλοσοφικό και εννοιολογικό υπόβαθρο ποιοτικής έρευνας.

Ερευνητική διαδικασία στην ποιοτική έρευνα. Β. Μορφές ποιοτικής έρευνας (εθνογραφική, μελέτη περίπτωσης, βιογραφική - αφηγήσεις ζωής, έρευνα-δράση, θεμελιωμένη θεωρία). Τεχνικές έρευνας (παρατήρηση, συνέντευξη και ανάλυση κειμένων). Κριτήρια αξιολόγησης της ποιοτικής έρευνας. Σχεδιασμός μεικτών σχεδίων έρευνας.

Γ. Μέθοδοι συλλογής ποιοτικών δεδομένων. Προετοιμασία για την πρόσβαση στο πεδίο. Επιλογή των συμμετεχόντων στην έρευνα. Διευθέτηση ενδεχόμενων δεοντολογικών ζητημάτων. Εκτίμηση πρακτικών ζητημάτων. Επιλογή τρόπων ανάλυσης δεδομένων. Σκέψεις για το είδος της θεωρητικής μορφής που θα λάβουν τα ευρήματα. Σκέψεις για τη μορφή δημοσίευσης των ερευνητικών ευρημάτων.

Δ. Εθνογραφία, ηθολογία, περίπτωση μελέτης, ιστορική έρευνα, εμπειρικά θεμελιωμένη θεωρία, φαινομενολογία, συμβολική αλληλεπίδραση. Ε. Προσεγγίσεις της εθνογραφικής έρευνας. Σχολές: ολιστική, σημειωτική, κριτική, 'netnography'. Πως κάνουμε εθνογραφική έρευνα: πρακτικές συμβουλές. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της εθνογραφικής έρευνας. Παρουσίαση επιλεγμένων εθνογραφικών μελετών.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	3. ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ 4. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
	5.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία</i>	Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη διδασκαλία του μαθήματος: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία

<p>με τους φοιτητές</p>	<p>της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη.</p> <p>Χρήση μαθησιακών βοηθημάτων βασισμένων σε ΤΠΕ: On line εφαρμογές και σημειώσεις των διδασκόντων.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές ασχολούνται με την στατιστική επεξεργασία δεδομένων, η οποία γίνεται με τη χρήση Η/Υ.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>		
<p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών,</p>	<p>Διαλέξεις</p>	<p>13</p>
	<p>Εργαστήρια</p>	<p>13</p>
	<p>Εκπόνηση εργασιών</p>	<p>90</p>
	<p>Συγγραφή εργασιών</p>	<p>94</p>
	<p>ΣΥΝΟΛΟ</p>	<p>210</p>

<p><i>Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS.</i></p>		
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης.</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες.</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου. 2. Πρόοδος. 3. Κατ'οίκον εργασία. 4. Προφορική παρουσίαση εργασίας. 5. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας. 6. Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις. 7. Παρακολούθηση φοιτητών κατά την εκτέλεση εργαστηριακών ή πρακτικών ασκήσεων. 8. Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου. 9. Διασφάλιση διαφάνεια στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και μετά τις εξετάσεις μπορούν να δουν το γραπτό τους και να συζητήσουν με τους διδάσκοντες την επίδοσή τους.</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κατσής, Α., Σιδερίδης, Γ., & Εμβαλωτής, Α. (2011). Στατιστικές μέθοδοι στις Κοινωνικές Επιστήμες, Αθήνα: Τόπος.

Τσάντας, Ν., Μωυσιάδης, Χ., Μπαγιάτης, Ντ & Χατζηπαντελής, Θ. (1999). Ανάλυση δεδομένων με τη βοήθεια στατιστικών πακέτων, Θεσσαλονίκη: Ζήτη.

Γιαλαμάς, Β. (2005). Στατιστικές Τεχνικές και Εφαρμογές στις Επιστήμες της Αγωγής, Αθήνα: Πατάκη.

Κατσιλλής, Ι. (1997). Περιγραφική στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες και την εκπαίδευση, Αθήνα: Gutenberg.

Diamond, I. & Jefferies, J. (2006). Αρχίζοντας τη Στατιστική. Μια εισαγωγή για κοινωνικούς επιστήμονες, Αθήνα: Παπασωτηρίου.

- Van Blerkom, M. (2009). *Measurement and Statistics for Teachers*, New York: Routledge.
- Morrison, K., Manion, L. & Cohen, L. (2008). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Robson, Colin (2010). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου : Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές / Colin Robson · επιμέλεια Καίτη Μιχαλοπούλου · μετάφραση Βασιλική Π. Νταλάκου, Κατερίνα Βασιλικού · επιμέλεια σειράς Δ. Γ. Τσαούσης. - 1η έκδ. - Αθήνα : Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, 2007. - 694σ. · 25x18εκ. - (Βιβλιοθήκη Κοινωνικής Επιστήμης και Κοινωνικής Πολιτικής).*
- Verma, G. (2005). *Εκπαιδευτική Έρευνα*, Αθήνα: Gutenberg.
- Babbie, E. (2011). *Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα*, Αθήνα: Κριτική.
- Creswell, W. J. (2011). *Η Έρευνα στην Εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας*, Αθήνα: Ίων.
- Gay, R. L., Mills, G. E., Airasian, P. W. (2011). *Educational Research: Competencies for Analysis and Applications*, Pearson.
- Bernard, R. H. (1995). *Research Methods in Anthropology: Qualitative and Quantitative Approaches*. London: Altamira Press.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative Inquiry and Research Design. Choosing Among Five Approaches*. 2nd edition. Thousand Oaks: Sage.
- Denzin, N. & Lincoln, Y. (eds) 2005. *The Sage Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks: Sage.
- Denzin, N. & Lincoln, Y. (eds) 1998. *The Landscape of Qualitative Research: theories and issues. vol. 1* Thousand Oaks: Sage.
- Denzin, N. & Lincoln, Y. (eds) 1998. *Strategies of qualitative inquiry. vol. 2* Thousand Oaks: Sage.
- Denzin, N. & Lincoln, Y. (eds) 1998. *Collecting and Interpreting Qualitative Material. vol. 3* Thousand Oaks: Sage.
- Flick, U., Kardoff von E., Steinke, I. (2004) (eds). *A Companion to Qualitative Research*. London: Sage.
- Ιωσηφίδης, Θ. (2003). *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική.
- Ιωσηφίδης, Θ. και Σπυριδάκης Μ. (2006). *Ποιοτική Κοινωνική Έρευνα: Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων*. Αθήνα: Κριτική.
- Ιωσηφίδης, Θ. (2008). *Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική.
- Κυριαζή, Ν. (1999). *Η Κοινωνιολογική Έρευνα. Κριτική Επισκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Λάζος, Γ. (1998). *Το Πρόβλημα της Ποιοτικής Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Παπαζήσης.

- Maykut, P. & Morehouse, R. (1994) *Beginning Qualitative Research, A Philosophic and Practical Guide*, London: The Falmer Press.
- Miles, M. & Huberman, M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. London: SAGE publications.
- Mishler, E.G. (1996). *Η Συνέντευξη Έρευνας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μπονίδης, Κ (2004). *Το περιεχόμενο του σχολικού βιβλίου ως αντικείμενο έρευνας: Διαχρονική εξέταση της σχετικής έρευνας και μεθοδολογικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Παπαγεωργίου, Γ. (1998) (επιμ.). *Μέθοδοι στην Κοινωνιολογική Έρευνα*. Αθήνα, Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
- Πανταζής, Π. (2004). *Από τα Υποκείμενα στο Υποκείμενο. Η Βιογραφική προσέγγιση στη Ψυχοκοινωνική Έρευνα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Πουρκός, Μ. Α. & Δαφέρμος, Μ. (2010) (εισαγωγή - επιμέλεια). *Ποιοτική Έρευνα στη Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση. Επιστημολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα*. Αθήνα: Τόπος.
- Πουρκός, Μ. Α. & Δαφέρμος, Μ. (2010) (εισαγωγή - επιμέλεια). *Ποιοτική Έρευνα στις Κοινωνικές Επιστήμες. Επιστημολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα*. Αθήνα: Τόπος.
- Robson, C. (2007). *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου: έναν μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*. Αθήνα : Gutenberg.
- Σαββάκης, Μάνος (2013). *Μικροκοινωνιολογία και Ποιοτική Έρευνα*. Αθήνα: Κριτική.
- Τσιώλης, Γ. (2006). *Ιστορίες Ζωής και Βιογραφικές Αφηγήσεις. Η Βιογραφική Προσέγγιση στην Κοινωνιολογική Ποιοτική Έρευνα*. Αθήνα: Κριτική.
- Τσιώλης, Γ. (2014). *Μέθοδοι και Τεχνικές ανάλυσης στην Ποιοτική Κοινωνική Έρευνα*. Αθήνα: Κριτική.
- Vermeulen, H. F. & Roldan, A. (1995). *Fieldwork and Footnotes*. London: Routledge.

Τίτλος: Ηγεσία στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β' Υποχρεωτικό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ηγεσία στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Γενικού Υποβάθρου , Ειδικού Υπόβαθρου, Ειδικότητας	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Η ηγεσία στο χώρο της εργασίας είναι η ικανότητα του ατόμου να ηγείται μια ομάδα ανθρώπων, να επηρεάζει θετικά την συμπεριφορά τους, ώστε να συνεργάζονται ομαλά μεταξύ τους.

Το μάθημα έχει ως στόχο είτε οι εκπαιδευόμενοι είναι στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, είτε άτομα που θα στελεχώσουν θέσεις εργασίας

- Να αποκτήσουν γνώσεις για τη φύση και την έννοια της Ηγεσίας και του Ηγέτη, που έχει τις απαρχές του στο δεινό Ρήτορα, τις θεωρίες για την Ηγεσία, τη διαφορά Ηγεσίας και Μάνατζμεντ, τα βασικά χαρακτηριστικά του Ηγέτη, την καλλιέργεια της ηγετικής ικανότητας, τους τύπους Ηγεσίας μέσα από συμπεριφορές, τα ηγετικά στυλ, την επικοινωνία του Ηγέτη με τους υφισταμένους στο εσωτερικό των ομάδων.
- Να γνωρίσουν τη ρητορική δεινότητα και την πειστικότητα του Ηγέτη, ο οποίος ξεχωρίζει για το χαρακτήρα, το ήθος του, την έμπνευση, το όραμα, την υπευθυνότητα, την ορθή κρίση, τη συναισθηματική νοημοσύνη, την ακρίβεια και τη συνέπεια στα χρονοδιαγράμματα στο πλαίσιο του εργασιακού περιβάλλοντος, την ικανότητα να θέτει στόχους και να πετυχαίνει άμεσα αποτελέσματα.
- Να αποκτήσουν γνώσεις για την ικανότητα του Ηγέτη να επιλύει συγκρούσεις, να διαμεσολαβεί στην ομάδα, να λαμβάνει αποφάσεις σε συνεργασία με τα διοικητικά στελέχη, αναδεικνύοντας την αποτελεσματικότητα της ομάδας, να ενεργοποιεί τους υπαλλήλους για την καλύτερη και πιο αποτελεσματική απόδοση της εργασίας τους, να κατανοεί άτομα με διαφορετικές κουλτούρες, αντιλήψεις και πρακτικές μέσα από τη δική τους ιδιαιτερότητα και θρησκευτική ταυτότητα.
- Να αποκτήσουν γνώσεις αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του Ηγέτη, ο οποίος καλείται να ανταποκριθεί στις κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες της εποχής του και να λάβει το ρόλο του αποτελεσματικού Ηγέτη στον εργασιακό χώρο.
- Να κατανοήσουν το ρόλο του πνευματικά και ηθικά αποτελεσματικού Ηγέτη, ο οποίος είναι υπεύθυνος να κατευθύνει στην επίλυσή τους συλλογικές ή διαπροσωπικές συγκρούσεις, να επιτύχει την εμπιστευτικότητα των εμπλεκόμενων μερών και να τα καθοδηγήσει σ' ένα διάλογο που θα

επιφέρει κοινά αποδεκτές λύσεις και για τα δύο μέρη.

- Να γνωρίσουν τη σημαντικότητα του ρόλου του Ηγέτη στην ενδυνάμωση της κουλτούρας για την ανάπτυξη του οργανισμού και πως αυτή επηρεάζει και διαμορφώνει τη ταυτότητα του
- Να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα των αλλαγών και το ρόλο του Ηγέτη για τη προσαρμογή του οργανισμού στις αλλαγές και την αντίσταση στις αλλαγές
- Να κατανοήσουν μέσα από πρακτικά παραδείγματα και περιπτώσεις τον κρίσιμο ρόλο της ηγεσίας και του ηγέτη στην ανταγωνιστικότητα του οργανισμού, στη σύνθεση διαφορετικών απόψεων και επίλυση προβλημάτων και στη λήψη αποφάσεων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη εργασία. Ομαδική εργασία. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών. Σχεδιασμός και διαχείριση δεδομένων. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης, ικανότητα του ηγέτη να επιλύει συγκρούσεις, να διαχειρίζεται συναισθηματικές, ψυχολογικές καταστάσεις στον εργασιακό χώρο, να λαμβάνει αποφάσεις σε συνεργασία με τα διοικητικά στελέχη, να παρακινεί υπαλλήλους στην αποτελεσματική απόδοση εργασίας, να αντιμετωπίζει τις πολιτισμικές ετερότητες υπαλλήλων στο εργασιακό περιβάλλον.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιβάλλον στο οποίο υπάρχουν, δραστηριοποιούνται και αναπτύσσονται οι οργανισμοί διακρίνεται για την πολυπλοκότητα, τη ρευστότητα και τις ταχύτατες αλλαγές, οι οποίες γίνονται εντονότερες λόγω της αλματώδους ανάπτυξης της τεχνολογίας, της διακίνησης των πληροφοριών και της διάχυσης της γνώσης.

Για να μπορέσουν οι οργανισμοί ν' ανταπεξέλθουν σ' ένα τέτοιο απαιτητικό περιβάλλον θα πρέπει να είναι ευέλικτοι, να προσαρμόζονται και να είναι εξωστρεφείς. Έχουν ανάγκη από ανθρώπους που να διαβλέπουν, να υιοθετούν αλλαγές και να αντιμετωπίζουν συγκρούσεις, ώστε να ανταποκρίνονται επιτυχώς στις απαιτήσεις του περιβάλλοντος τους. Έτσι, ο ρόλος της Διεύθυνσης και της Ηγεσίας είναι πολύ σημαντικός και κρίσιμος για τη προσαρμογή των οργανισμών, την κατεύθυνση και τη πορεία που θα εξακολουθήσουν καθώς επίσης και στο πώς θα αντιμετωπίσουν τη ρευστότητα και μεταβλητότητα του περιβάλλοντός τους. Είναι η διαδικασία με την οποία επηρεάζεται η σκέψη, το συναίσθημα, οι στάσεις και οι συμπεριφορά του ατόμου και της ομάδας από ένα άτομο -τον Ηγέτη- ώστε με ζήλο, προθυμία και εθελοντικά να δώσουν το καλύτερο εαυτό τους για την επίτευξη των στόχων και την επιτυχία της ομάδας και του οργανισμού. (Ηγεσία) Είναι η τέχνη να επηρεάζεις και να κατευθύνεις τους άλλους με τέτοιο τρόπο ώστε να κερδίζεις την εμπιστοσύνη, την υπακοή, το σεβασμό και τη συνεργασία μεταξύ των ατόμων και την αφοσίωση τους για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού. Στο πλαίσιο αυτό, ο Ηγέτης διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο, ως αποτελεσματικός Ηγέτης, γιατί αποτελεί παράδειγμα, διαχέει το όραμα, κατευθύνει, υποστηρίζει, υποκινεί και χτίζει τη σχετική κουλτούρα με τις αξίες που αντιπροσωπεύει, προβάλλει και αναδεικνύει.

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι σπουδαστές το σημαντικό ρόλο της Διεύθυνσης και της Ηγεσίας και πώς μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη τόσο του οργανισμού όσο και των ανθρώπων.

Τα περιεχόμενα του μαθήματος/εισηγήσεων είναι:

- Ορισμός του Ρήτορα, του Ηγέτη, και του Μάντζιμεντ. Προσδιορισμός των σχέσεων του Ρήτορα με τον Ηγέτη, με έμφαση στα χαρακτηριστικά του δυναμικού Ηγέτη. Διασαφήνιση του ορισμού της Ηγεσίας και της φύσης του, καθώς και η αναγνώριση των βασικών ικανοτήτων και των δεξιοτήτων που συγκροτούν και διακρίνουν τη φύση του Ηγέτη.
- Εμβάθυνση στις βασικές θεωρίες για την Ηγεσία, τα μοντέλα Ηγεσίας και τους τύπους των Ηγετών με τα βασικά τους χαρακτηριστικά. Η πρακτική σημασία των βασικών θεωρήσεων για την αποτελεσματική Ηγεσία στους Οργανισμούς/Επιχειρήσεις.
- Εμφάνιση των Ηγετικών συυλ και της επικοινωνιακής συμπεριφοράς τους προς τους υφισταμένους. Ανάλυση των βασικών θεωριών Ηγεσίας στην υποκίνηση. Συμπεριφορά του Ηγέτη στο συντονισμό της Ομάδας, σχέσεις Ηγέτη με υφισταμένους, αντιμετώπιση αρνητικών συμπεριφορών.
- Η παρουσία του ηγέτη μέσα από τα βασικά θεωρητικά ρεύματα και ο αποτελεσματικός Προγραμματισμός του Ηγέτη στη λήψη αποφάσεων, στην ενδυνάμωση της Οργανωσιακής κουλτούρας και στις αλλαγές στη Διοίκηση αλλαγών.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>6. ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ 7. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη διδασκαλία του μαθήματος: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη.</p> <p>Χρήση μαθησιακών βοηθημάτων βασισμένων σε ΤΠΕ: On line εφαρμογές και σημειώσεις των διδασκόντων.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές ασχολούνται με την στατιστική επεξεργασία δεδομένων, η οποία γίνεται με τη χρήση Η/Υ.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>

<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση Βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS.</p>	Διαλέξεις	
	Εκπόνηση εργασιών	
	Συγγραφή εργασιών	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης.</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες.</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου. 2. Πρόοδος. 3. Κατ'οίκον εργασία. 4. Προφορική παρουσίαση εργασίας. 5. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας. 6. Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις. 7. Παρακολούθηση φοιτητών κατά την εκτέλεση εργαστηριακών ή πρακτικών ασκήσεων. 8. Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου. 9. Διασφάλιση διαφάνεια στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και μετά τις εξετάσεις μπορούν να δουν το γραπτό τους και να συζητήσουν με τους διδάσκοντες την επίδοσή τους. 	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εισαγωγή στη Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών. Τ. Β' Βασικές Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης, 2012.

Φραγκούλη, Ε. Σύγχρονος Ηγέτης και συναισθηματική Νοημοσύνη: ποια ή σχέση της αποτελεσματικότητας / παραγωγικότητας του ηγέτη και της συναισθηματικής νοημοσύνης.

www.special-edition.gr/pdf_dioik_enim/pdf_de_51/fragouli.pdf, 2015:5-24.

Γιαννουλέας, Μ. Π. *Συμπεριφορά και Διαπροσωπική Επικοινωνία στον Εργασιακό Χώρο*. 2^η έκδ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 1998.

Μπουραντάς, Δ. Μάνατζμεντ. Αθήνα: Εκδ. Μπένυ, 2001

Μπουραντάς, Δ. Ηγεσία- Ο δρόμος της διαρκούς επιτυχίας. Αθήνα: Εκδ. Κριτική, 2005.

Μαλαγκονιάρη, Ε. Μοντέλα Ηγεσίας και Τεχνικές Παρακίνησης στις Ελληνικές Επιχειρήσεις. Παν/μιο Πατρών, 2010 (Διπλωματική Εργασία).

Μπουραντάς, Δ. Ηγεσία- Ο δρόμος της διαρκούς επιτυχίας. Αθήνα: Εκδ. Κριτική, 2005.

Λαλούμης, Δ. Ηγεσία με Χιούμορ. 2005 (last visited 17/11/2006)(www.dratte.gr/ARTHRA/humanagement.htm-22k-)

Triantari, S. The Communicational Mask of the Globalized Rhetoric: The Modern Interpretation of Aristotle's "not Invidit and "Invidit Proofs". *Asian Journal of Humanities and Social Studies* Vol. 02 -Issue 02, (2014), 253-258.

Charnov, B. H., Montana, P. Μάνατζ/μεντ-Μια μεθοδική σειρά σεμιναρίων στη διοίκηση επιχειρήσεων για σπουδαστές, στελέχη επιχειρήσεων και επαγγελματίες. Αθήνα: Εκδ. Κλειδάριθμος, 1993.

Triantari, S. The Communicational Mask of the Globalized Rhetoric: The Modern Interpretation of Aristotle's "not Invidit and "Invidit Proofs". *Asian Journal of Humanities and Social Studies* Vol. 02 -Issue 02, (2014), 253-258.

Φωτόπουλος, Ν. *Αποτελεσματική ηγεσία στην εργασία. Εκπαιδευτικό υλικό για τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης*. Αθήνα: 2013.

Goleman, D. *Η Συναισθηματική Νοημοσύνη-Γιατί το EQ είναι πιο σημαντικό από το IQ*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 1998.

Goleman, D. *Η Συναισθηματική Νοημοσύνη στην ώρα της εργασίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2000

Goleman, D. *Νέος ηγέτης-η δύναμη της Συναισθηματικής Νοημοσύνης στη Διοίκηση Οργανισμών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2002.

Carmeli, A. The relationship between emotional intelligence and work attitudes, behavior and outcomes, An examination among senior managers. *Journal of Managerial Psychology*, Vol. 18, (8), 2003, 788-813. (www.emeraldinsight.com/0268-3946.htm).

Βακόλα Μ. και Νικολάου Ι. «Οργανωσιακή Ψυχολογία & Συμπεριφορά», Εκδόσεις Rosili, Αθήνα: 2012.

Μπουραντάς Δ. «Ηγεσία: Ο Δρόμος της Διαρκούς Επιτυχίας», Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, 2005.

Gordon Thomas «Τα Μυστικά της Αποτελεσματικής Ηγεσίας», Αθήνα: Εκδόσεις Μάρτης & Gordon Hellas, 2001.

Koontz H. και O' Donnell G. «Οργάνωση και Διοίκηση: Μία Συστημική και Ενδεχόμενη Ανάλυση των

Διοικητικών Λειτουργιών», τόμος 3, 2^η έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 1983.

Matteson I., «Organizational Behavior and Management», 5thed., Mc GRAW - HILL

McShane L.S. and Von Glinow M.A «Organizational Behavior: Emerging Realities for the Workplace Revolution», 3rd ed., Mc Graw - Hill, 2005.

Schermerhorn J.R, Hunt G. J and Osborn R.N«Organizational Behavior», 7th ed., John Wiley and Sons. Inc, 2000

Robbins S. P. and Judge A. T., «Organizational Behavior», 13th ed., Pearson Prentice Hall, 2009.

Stulberg J. B & Love L. P. *Ανάμεσα στα μέρη: Ο Ουδέτερος Τρίτος. Στρατηγικές για μια επιτυχημένη διαμεσολάβηση*. Μπφρ. Μαίρη Ορφανού. 2^η εκδ. Αθήνα:Νομική Βιβλιοθήκη, 2014.

Ury, W. L. & Brett, J. M. & Goldberg, S.B. *Getting disputes resolved: Designing systems to cut the costs of conflict*. San Francisco, CA: Jossey Bass, 1988.

Τριαντάρη, Σ. Α. *Ηγεσία. Θεωρίες Ηγεσίας. Από τον αριστοτελικό ρήτορα στο σύγχρονο Ηγέτη*. Θεσσαλονίκη: Θεσσαλονίκη: Κ. & Μ Σταμούλης, Ι. Αρχ. Χαρμπαντίδης, 2020.

Zaleznik A. «Managers and Leaders: Are they Different?», HBR, MAR-APRIL, 1992.

Τίτλος: Οργανωσιακή Συμπεριφορά

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' Εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οργανωσιακή Συμπεριφορά και Κουλτούρα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου , Ειδικού Υπόβαθρου, Ειδικότητας	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:		ΕΛΛΗΝΙΚΑ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η οργανωσιακή συμπεριφορά αποτελεί ένα γνωστικό πεδίο που ασχολείται και ερευνά την επίδραση που επιφέρουν τα άτομα, οι ομάδες και η δομή του εργασιακού χώρου στη συμπεριφορά των εργαζομένων στους οργανισμούς.

Το μάθημα έχει ως στόχο είτε οι εκπαιδευόμενοι είναι στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, είτε άτομα που θα στελεχώσουν θέσεις εργασίες

- Να αποκτήσουν γνώσεις αναφορικά με τους τρεις προσδιοριστικούς παράγοντες της συμπεριφοράς στους οργανισμούς, τα άτομα, τις ομάδες και την επίδραση της δομής στη συμπεριφορά, στοχεύοντας στην αποτελεσματική λειτουργία των οργανισμών
- Να αναπτύξουν τις γνώσεις του σε ζητήματα όπως της παρακίνησης, διαπροσωπικής επικοινωνίας, της προσωπικότητας, των συναισθημάτων, της συναισθηματικής νοημοσύνης και των αξιών, της συμπεριφοράς και εξουσίας του ηγέτη
- Να κατανοήσουν τους παράγοντες συγκρούσεων, διαπραγματεύσεων, το θεσμό της διαμεσολάβησης ως διαδικασία επίλυσης συγκρούσεων και διαφορών
- Να αντιμετωπίσουν καταστάσεις εργασιακών αλλαγών που επιδρούν συχνά στην αλλαγή συμπεριφοράς των εργαζομένων
- Να γνωρίσουν τις επιδράσεις που επιφέρουν στις συμπεριφορές των εργαζομένων η δημιουργία στάσεων, αντιλήψεων, δομών και εργασιακών διαδικασιών, καθώς και ο σχεδιασμός εργασιών σε συνδυασμό με την ανάθεση ρόλων και αρμοδιοτήτων
- Να κατανοήσουν τις επιρροές που ασκούν οι άνθρωποι μεταξύ τους, τα πρότυπα επικοινωνίας και τη δόμηση της εμπιστοσύνης
- Να γνωρίσουν την οργανωσιακή κουλτούρα, τα οργανωσιακά περιβάλλοντα και τις διαφορές ανάμεσα στις εθνικές κουλτούρες
- Να βελτιώσουν τις γνώσεις τους στη σημασία και σπουδαιότητα της Διαπολιτισμικής Μεσολάβησης, ενόψει του έντονου κύματος μετανάστευσης στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου δημιουργήθηκαν πολυπολιτισμικές κοινωνίες ακόμη και σε κράτη που διακρίνονταν για τους ομοιογενείς πληθυσμούς τους.
- Να συνειδητοποιήσουν θέματα κοινωνικών κατασκευών και εξουσιαστικών επιβολών σ' ένα διευρυμένο σύστημα κοινωνικής ανισότητας, που εμπερικλείει ετεροπροσδιορισμούς και κοινωνικο-πολιτικές αντιφάσεις.
- Να συσχετίσουν το θέμα της πολιτιστικής ετερότητας με την λειτουργία των θεσμών και τον επιτελεστικό τους ρόλο στη διαμόρφωση ή το μετασχηματισμό της πολιτισμικής ετερότητας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αναφέρεται στα βασικά ζητήματα της Οργανωσιακής Συμπεριφοράς, τα οποία είναι απαραίτητα για την κατανόηση και τη διοίκηση των στάσεων και των συμπεριφορών των

ανθρώπων, ως ατόμων και ομάδων μέσα στις επιχειρήσεις. Εξετάζεται η ανάπτυξη και βελτίωση των ικανοτήτων των συμμετεχόντων στην Παρακίνηση, στη Λήψη Αποφάσεων, στην Ομαδική Εργασία και στη Διοικητική Επικοινωνία. Πρόκειται για ικανότητες που αποτελούν θεμελιώδη προϋπόθεση για τα στελέχη της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού, τα οποία συχνά καλούνται να ασκήσουν επιρροή σε στελέχη και εργαζόμενους χωρίς να διαθέτουν γραμμική εξουσία. Ιδιαίτερα σημαντική και απαραίτητη θεωρείται για όσους ασκούν διοίκηση ή θα ασκήσουν στο μέλλον η κατανόηση και συνειδητοποίηση της συμπεριφοράς μιας οργάνωσης, δηλαδή μιας ανθρώπινης συλλογικότητας. Οι εργαζόμενοι στη διοίκηση είναι επιτακτική ανάγκη να γνωρίζουν ποιοι παράγοντες συμβάλλουν στην παρακίνηση και προκαλούν την ανθρώπινη συμπεριφορά, να αντιληφθούν τον τρόπο ή τις στρατηγικές που ασκεί η ηγεσία, τις παραμέτρους και τις αρχές που επηρεάζουν την επικοινωνία στον εργασιακό χώρο, να κατανοήσουν τις συνθήκες και τους παράγοντες που δημιουργούν συγκρούσεις μεταξύ εργαζομένων, μεταξύ διοίκησης και εργαζομένων. Εξετάζεται η σημασία της οργανωσιακής συμπεριφοράς στο πλαίσιο των πολιτισμικών ετεροτήτων, με στόχο την αντιμετώπιση της διαφορετικότητας στις συμπεριφορές, την επιθετικότητα και την αμφισβήτηση σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία. Καθεμία οργάνωση αποτελεί οντότητα τυπικών σχέσεων, ιεραρχημένων ρόλων, συστημάτων και διαδικασιών, κανόνων και διατάξεων, η οποία έχει συγκεκριμένη στρατηγική και καθορισμένους στόχους. Στην παραπάνω παράμετρο για να εξασφαλιστεί η καλή λειτουργία της οργάνωσης και ειδικότερα σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία, όπου η οικονομική και κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών στο χώρο της εκπαίδευσης και της εργασίας είναι αναγκαία για την καλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητά της απαιτείται η διοίκηση της οργάνωσης να κατανοήσει, να προβλέψει και να χειρισθεί κατάλληλα τη συμπεριφορά όλων αυτών που την απαρτίζουν. Συνεπώς πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερως η συμπεριφορά τους και η αναγκαιότητα της εκπαίδευση σε μορφές και τρόπους συμπεριφορών, διότι συχνά και αποδεδειγμένα στην πράξη έχει διαπιστωθεί ότι η θεωρία απέχει από την πραγματική συμπεριφορά που επιδεικνύεται στην καθημερινότητα των εργαζομένων.

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι σπουδαστές το σημαντικό ρόλο της οργανωσιακής συμπεριφοράς και πώς μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη των σχέσεων του ανθρώπινου δυναμικού στον οργανισμό/επιχείρηση.

Τα περιεχόμενα του μαθήματος/εισηγήσεων είναι:

- Ορισμός και αρχές οργανωσιακής συμπεριφοράς, καθώς και η αξία που έχει η συστηματική μελέτη για την οργανωσιακή συμπεριφορά στην εκπαίδευση για τη διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού
- Μελέτη για την προσωπικότητα, την αντίληψη, τις στάσεις, τη συμπεριφορά, τις ηθικές αξίες και αρχές των εργαζομένων, την παρακίνησης, θεωρίες παρακίνησης, συμπεριφορά και δυναμική ομάδων, διαπροσωπικές σχέσεις, ηγεσία και ο ρόλος της στην επικοινωνία

<p>των εργαζομένων, στην άμβλυση συγκρούσεων και η συμβολή της στην ορθολογικότητα της λήψης αποφάσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εντοπισμός των βασικών επιστημών που συμβάλλουν στην οργανωσιακή συμπεριφορά • Συμπεριφοριστικά μοντέλα • Η ηθική αξία, η σημασία και οι διαστάσεις του αλτρουισμού στην οργανωσιακή συμπεριφορά • Τα κίνητρα και οι συνέπειες από την οργανωσιακή αλτρουιστική συμπεριφορά • Η αναγκαιότητα της αλτρουιστικής οργανωσιακής συμπεριφοράς στη διαδικασία της διαμεσολάβησης για την επίλυση συγκρούσεων στους οργανισμούς • Η σημασία και αναγκαιότητα της γνώσης στη διαπολιτισμική μεσολάβηση, με σκοπό την ορθή και εύρυθμη λειτουργία της οργανωσιακής συμπεριφοράς σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες και οργανισμούς/επιχειρήσεις, στις οποίες οι εργαζόμενοι είναι μετανάστες και πρέπει να ενσωματωθούν στους εργασιακούς χώρους • Η φωνή των εργαζομένων στο πλαίσιο μιας ηθικής επικοινωνιακής διάδρασης και συμπεριφοράς. Κατανόηση κινήτρων που οδηγούν τους εργαζόμενους στη χρήση της συμπεριφοράς της “φωνής” • Η επίδραση που έχει η οργανωσιακή συμπεριφορά στην καριέρα των εργαζομένων και στις προοπτικές της σταδιοδρομίας τους, της ανόδου και αναγνώρισής τους στον εργασιακό χώρο

<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></p> <p><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p> <p><i>Λήψη αποφάσεων</i></p> <p><i>Αυτόνομη εργασία</i></p> <p><i>Ομαδική εργασία</i></p> <p><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></p> <p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p>	<p><i>Εμβάθυνση στο θεωρητικό επιστημονικό διάλογο για τα ζητήματα που πραγματεύεται το μάθημα. Σύνθεση των δεδομένων και αξιοποίησή τους στην ερμηνεία σύγχρονων ζητημάτων. Λήψη ορθών και δίκαιων αποφάσεων όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο σε σχέση με ζητήματα διαχείρισης της ετερότητας. Δυνατότητα σχεδιασμού ερευνητικού σχεδίου και υλοποίησης έρευνας με σκοπό την παραγωγή νέων ερευνητικών δεδομένων.</i></p>
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη εργασία. Ομαδική εργασία. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Παράγωγή νέων</p>	<p>Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p>

ερευνητικών ιδεών. Σχεδιασμός και διαχείριση δεδομένων. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση Βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS.</p>	Διαλέξεις	
	Εργαστήρια	
	Εκπόνηση εργασιών	
	Συγγραφή εργασιών	
	ΣΥΝΟΛΟ	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης.</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες.</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Κατ' οίκον εργασία. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας.</p> <p>Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου. Διασφάλιση διαφάνεια στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους.</p>	

6. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΑΡΙΣΤ Πολ 1279a22-1281a10: Τα είδη των πολιτευμάτων. Κριτική της τρέχουσας άποψης περί δικαίου - Ο σκοπός μιας πολιτικής κοινωνίας και η αληθινή δικαιοσύνη
- Bachelder, Cheryl (2018). Υπηρετική ηγεσία. Ένα επαναστατικό μοντέλο ηγεσίας. Μετάφραση Δαρβίρη, Θεοδώρα, Δ. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Blohorn-Brenneur, B. /Σ. Αντωνέλος, (2016). Η Διαμεσολάβηση για όλους. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.
- Γιαννουλέας, Μ. Π. (1998). *Συμπεριφορά και Διαπροσωπική Επικοινωνία στον Εργασιακό Χώρο*. 2^η έκδ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Driver, J. (2010). Ηθική Φιλοσοφία. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Kottak, C. P. (2011). *Cultural anthropology: Appreciating cultural diversity* (14th ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- Τσιτσιπής, Λ. (1998). *Εισαγωγή στην Ανθρωπολογία της Γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Pignataro, C. (2012) "Interlinguistic and intercultural mediation in healthcare settings", *The Interpreters' Newsletter*, Vol. 17, pp. 71-82.
- Rudvin, M. & Tomassini, E. (2008) "Migration, ideology and the interpreter-mediator: The role of the language mediator in education and medical settings in Italy", in C. Valero-Garcés & A. Martin (eds.) *Crossing Borders in Community Interpreting: Definitions and dilemmas*, Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins, pp. 245-266.
- Χυτήρης, Λ. (2017). Οργανωσιακή συμπεριφορά. Έννοιες, θεωρία και τρόποι συμπεριφοράς για αποτελεσματική διοίκηση. Αθήνα: Μπένου,
- Χυτήρης, Λ. Δ (2013). Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων. Αθήνα: Φαίδιμος.
- Watzlawick, Paul, Bavelas Beaven Janet, Don D. Jackson (2005). Ανθρώπινη επικοινωνία και οι επιδράσεις της στη συμπεριφορά. Μετάφραση, Άσπα Γολέμη. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τίτλος: Εργασιακές Σχέσεις και Εργατικό Δίκαιο και Πολιτισμικές Ετερότητες

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β' εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εργασιακές Σχέσεις, Εργατικό Δίκαιο/ Διαπραγματεύσεις		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Γενικού Υποβάθρου , Ειδικού Υπόβαθρου, Ειδικότητας</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- ληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι εργασιακές σχέσεις αφορούν στις σχέσεις μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών, που είναι ατομικές και συλλογικές. Οι σχέσεις αυτές προσδιορίζονται αφενός από τις σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα στους οργανισμούς, δίνοντας έμφαση στις σχέσεις που προκύπτουν ως υποχρεωτικές ενέργειες της εργοδοσίας απέναντι στους εργαζόμενους. Αφετέρου προσδιορίζονται από την υπάρχουσα εργατική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις.

Το μάθημα έχει ως στόχο είτε οι εκπαιδευόμενοι είναι στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, είτε άτομα που θα στελεχώσουν θέσεις εργασίες

- Να γνωρίσουν τον ορισμό, την έννοια και την ιστορική εξέλιξη των εργασιακών σχέσεων, με έμφαση στις περιόδους της γεωργικής επανάστασης, του αρχαίου πολιτισμού, της μεσαιωνικής περιόδου και της βιομηχανικής επανάστασης
- Να κατανοήσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν και καθορίζουν τις εργασιακές σχέσεις, όπως χρηματική αμοιβή, παροχές, ωράριο εργασίας, υπερωρίες, προϋποθέσεις που διασφαλίζουν την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων, τα προγράμματα εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και κατάρτισης των εργαζομένων
- Να αποκτήσουν γνώσεις για την κοινωνική και ηθική σημασία της έννοιας του συνδικαλισμού
- Να μελετήσουν και να διερευνήσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν το εργασιακό περιβάλλον, όπως επικοινωνία μεταξύ των εργαζομένων, μορφές επικοινωνίας (προφορική και μη προφορική), επιχειρησιακή επικοινωνία στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληροφοριών και ιδεών, αποφάσεων και προτάσεων κ.ά., διακρίσεις επιχειρησιακής επικοινωνίας, η σημασία και ο ρόλος της επικοινωνίας στον οργανισμό/επιχείρηση
- Να κατανοήσουν σε βάθος την επίδραση των συγκρούσεων στην επικοινωνία των εργαζομένων και τις αρνητικές συνέπειες στις εργασιακές σχέσεις
- Να γνωρίσουν τη σημασία και το ρόλο της διαπραγμάτευσης και της διαμεσολάβησης σε περιπτώσεις, πολύ συχνές, στον εργασιακό χώρο συγκρούσεων μεταξύ των εργαζομένων,

διευθυντών και εργαζομένων, συνδικαλιστών κ.ά., προκειμένου να επιλυθούν οι διαφορές τους χωρίς την προσφυγή στα δικαστήρια και επιζητώντας τις προσωπικές προσπάθειες των αντιμαχόμενων μερών για αμοιβαία ικανοποιητικές λύσεις.

- Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τους τρόπους αντιμετώπισης συγκρούσεων και κυρίως τη διαπραγμάτευση και τη διαμεσολάβηση ως τρόπο επίλυσης συγκρούσεων, που ως διαδικασία προσδιορίζεται και από το εργατικό δίκαιο
- Να γνωρίσουν τις σχέσεις εργοδότη και εργαζόμενου, τη σημασία και τις συνέπειες του εργασιακού άγχους, την άσκηση από τη διοίκηση του εκφοβισμού, της σεξουαλικής παρενόχλησης και της περιθωριοποίησης ευάλωτων ομάδων, (όπως, ΑΜΕΑ, μετανάστες, γυναίκες, φτωχές οικονομικά ομάδες κ.ά.)
- Να αναπτύξουν τη συναισθηματική νοημοσύνη και να αποκτήσουν γνώσεις για τους τρόπους αντιμετώπισης αρνητικών συναισθημάτων
- Να κατανοήσουν τη δυναμική των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα την περίοδο της οικονομικής κρίσης, καθώς και τις νομοθετικές παρεμβάσεις, οι οποίες όμως αποδυναμώθηκαν με τα μνημόνια, με αποτέλεσμα η εργατική νομοθεσία να έχει ανατρέψει κεκτημένα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα.
- Να γνωρίσουν τις βασικές αρχές, τις έννοιες και τις πηγές του εργατικού δικαίου, βάσει του οποίου ρυθμίζονται δικαιώματα και υποχρεώσεις των εργαζομένων και των εργαζομένων που ανήκουν στις πολιτισμικές ετερότητες
- Να κατανοήσουν το πλαίσιο του εργατικού δικαίου μέσα στο οποίο εντάσσονται οι εργασιακές σχέσεις, που αφορούν προσλήψεις, συμβάσεις εργασίας, δικαιώματα και αποδοχές εργαζομένων, χρονικά όρια εργασίας, άδειες και επιδόματα, λύσης της εργασιακής σχέσης, επίσκεψη εργασίας, δικαίωμα στην απεργία κ.ά.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

*Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών**επαγωγικής σκέψης*

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι εργασιακές σχέσεις ερευνούν τους παράγοντες που επιδρούν και διαμορφώνουν την εργασιακή συμπεριφορά των ατόμων, των ομάδων και ειδικότερα των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Οι σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα στο εργασιακό περιβάλλον είναι γνωστές με τον όρο εργασιακές σχέσεις και αντιδιαστέλλονται προς τις κοινωνικές σχέσεις των οποίων η ανάπτυξη βασίζεται στην κοινωνική αλληλεπίδραση. Οι εργασιακές σχέσεις καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα που αναπτύσσεται μέσα στους οργανισμούς/επιχειρήσεις. Οι εργασιακές σχέσεις καθορίζονται στη βάση δύο εννοιών. Στην πρώτη έννοια πρόκειται για τις εργασιακές σχέσεις που προσδιορίζονται από τις σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα στους οργανισμούς, αποβλέποντας στις σχέσεις που προκύπτουν ως υποχρεωτικές ενέργειες της εργοδοσίας απέναντι στους εργαζόμενους. Στη δεύτερη έννοια οι εργασιακές σχέσεις προσδιορίζονται από την υπάρχουσα εργατική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις. Στην εξέταση του προσδιορισμού της πρώτης έννοιας των εργασιακών σχέσεων δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις θεωρίες των εργασιακών σχέσεων και κυρίως των Taylor και Gregor, στη διαμόρφωση των εργασιακών σχέσεων, που επιτελούνται πάνω στη σχέση του εργαζόμενου που θέτει στη διάθεση του εργοδότη όλη την εργατική του δύναμη, στη σχέση και επικοινωνιακή διάδραση ηγέτη-διευθυντή και εργαζομένων, στην ικανότητα και των δύο με διαπραγματευτική και διαμεσολαβητική γνώση και διάθεση να αντιμετωπίζουν τις μεταξύ τους συγκρούσεις, στην αποτελεσματικότητα του ηγέτη ως κατανόηση συνάρτησης του δυναμικού, συναισθηματικού και του λογικού μέρους της προσωπικότητας σύμφωνα με τη θεωρία του D. Wallen. Στη δεύτερη έννοια εξετάζεται ο προσδιορισμός της συνάφειας των εργασιακών σχέσεων με το εργασιακό δίκαιο, που ρυθμίζει τις σχέσεις που δημιουργήθηκαν από την παροχή εξαρτημένης εργασίας ή άλλης μορφής εργασίας και κατά συνέπεια περιλαμβάνει διατάξεις που ρυθμίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εργαζομένων.

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι σπουδαστές το σημαντικό ρόλο των εργασιακών σχέσεων σε συνδυασμό και άμεση συνάφεια με το εργατικό δίκαιο και πώς μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη των σχέσεων του ανθρώπινου δυναμικού στον οργανισμό/επιχείρηση.

Τα περιεχόμενα του μαθήματος/εισηγήσεων είναι:

- Ορισμός, έννοιες και ιστορική εξέλιξη των εργασιακών σχέσεων, του εργατικού δικαίου και της διαπραγμάτευσης
- Παράγοντες που επηρεάζουν και καθορίζουν τις εργασιακές σχέσεις σ' ένα οργανισμό/επιχείρηση (συμβάσεις εργασίας, ανταμοιβή, παροχές, ωράριο εργασίας κ.ά.)
- Η επικοινωνία ως βασικός παράγοντας επίδρασης των εργασιακών σχέσεων (μορφές επικοινωνίας, επιχειρησιακή επικοινωνία, η σημασία και ο ρόλος της επικοινωνίας στον

<p>οργανισμό/επιχείρηση, διακρίσεις επιχειρησιακής επικοινωνίας)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκρούσεις μεταξύ εργαζομένων, εργαζομένων και εργοδοτών, τρόποι αντιμετώπισης, η διαπραγμάτευση και η διαμεσολάβηση ως επικοινωνιακό εργαλείο ανατροπής των συγκρούσεων και άμβλυνσης των διαφορών • Υποχρεώσεις και δικαιώματα των εργαζομένων, εργασιακό άγχος, στρές, μορφές παρενοχλήσεων στους εργασιακούς χώρους και τρόποι αντιμετώπισης, ανάπτυξη θετικών συναισθημάτων, βελτίωση της συναισθηματικής νοημοσύνης, ανατροπή αρνητικών συναισθημάτων • Ορισμός και αρχές εργατικού δικαίου, έννοια και πηγές εργατικού δικαίου • Εμβάθυνση σε ζητήματα εργατικού δικαίου, όπως διαδικασία προσλήψεων, συμβάσεις εργασίας, δικαιώματα εργοδοτών και υποχρεώσεις εργαζομένων, αποδοχές εργαζομένων, αργίες, απεργίες εργαζομένων, επίσκεψη εργασίας, λοιπές έννοιες εργατικής νομοθεσίας κ.ά.
---

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>8. ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ 9. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη διδασκαλία του μαθήματος: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη.</p> <p>Χρήση μαθησιακών βοηθημάτων βασισμένων σε ΤΠΕ: On line εφαρμογές και σημειώσεις των διδασκόντων.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών</p>

	<p>προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές ασχολούνται με την στατιστική επεξεργασία δεδομένων, η οποία γίνεται με τη χρήση Η/Υ.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση Βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS.</p>	<p>Εισηγήσεις/Διαλέξεις</p> <p>Εκπόνηση εργασιών</p> <p>Συγγραφή εργασιών</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης.</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου. 2. Πρόοδος. 3. Κατ' οίκον εργασία. 4. Προφορική παρουσίαση εργασίας. 5. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας. 6. Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις. 7. Παρακολούθηση φοιτητών κατά την εκτέλεση 	

<p>Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες.</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>εργαστηριακών ή πρακτικών ασκήσεων.</p> <p>8. Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου.</p> <p>9. Διασφάλιση διαφάνεια στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησής τους και μετά τις εξετάσεις μπορούν να δουν το γραπτό τους και να συζητήσουν με τους διδάσκοντες την επίδοσή τους.</p>
---	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αντωνιάδου, Ε., Δαβερώνας, Π. (2019). *Εργατικές Διαφορές*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Αρτινοπούλου, Β. Παπαθεοδώρου, Θ. (2006). *Η σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Atkinson, R. F. (2012). *Εισαγωγή στη Ηθική Φιλοσοφία*. Μετάφραση: Καλοκαιρινού, Ε. Αθήνα: Σύγχρονη Παιδεία.
- Besemer, Cr. *Διαμεσολάβηση. Μεσολάβηση σε συγκρούσεις*. Μτφρ. Θεοχάρης Αγγελίδης. Θεσσαλονίκη: ΑΝΤΙΓΟΝΗ Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης, 2014.
- Bix, Brian (2007). *Φιλοσοφία του Δικαίου*. Μετάφραση, Καραστάθη, Αναστασία. Αθήνα: κριτική.
- Γιούνη, Μ. (2017). *Ιστορία δικαίου και πολιτικών θεσμών στην αρχαιότητα*. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.
- Damianakis, M *Βασική Διαμεσολάβηση*. IMC, 2017.
- Ζερδελής, Δ. (2019). *Εργατικό Δίκαιο*, 4η έκδ. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.
- Θεοχάρης, Δ. (2015). *Η Διαμεσολάβηση ως μέσο επίλυσης διαφορών*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Garner, Alan (2000). *Η τέχνη της επικοινωνίας*. Αθήνα: Πατάκης.
- Goleman Daniel,(2011). *Η Συναισθηματική Νοημοσύνη στο χώρο της εργασίας*. Μετάφραση Φ. Μεγαλούδη. Αθήνα: Πεδίο.
- Θεοχάρης, Δ. (2015). *Η Διαμεσολάβηση ως μέσο επίλυσης διαφορών*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Lewicki, R. Saunders, D. Minton, J. *Η Φύση των Διαπραγματεύσεων*. Μτφρ. Κλαίρη Παπαμιχαήλ. Αθήνα: Κριτική, 2004.
- Ληξουριώτης, Ι. (2015). *Συλλογικές εργασιακές σχέσεις*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Ληξουριώτης, Ι. (2017). *Ατομικές εργασιακές σχέσεις*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Λύτρας, Ν. Π. (1992). *Εργασιακές σχέσεις. Συμβολή στα σύγχρονα κοινωνικο-ψυχολογικά δεδομένα των ανθρώπινων σχέσεων στην εργασία με βάση την αύξηση της παραγωγικότητας και τη συμμετοχή των εργαζομένων*. Αθήνα: Interbooks.
- Μοίρα, Π., Μυλωνόπουλος, Δ. (2014). *Εργασιακές σχέσεις: Θεσμοί-Πολιτικές-Εφαρμογές*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

- Μπακιρτζής, Κ. *Η Δυναμική της αλληλεπίδρασης στην επικοινωνία*. Αθήνα: Gutenberg, 1996.
- Νάγκελ Τόμας, (2011). *Ισότητα και Μεροληψία*. Μετάφραση, Κ. Ν. Κουκουζέλης, Π. Γ. Φλέσσας. Αθήνα: Εκκρεμές.
- Νίνα-Παζαρζή, Ε. (2019) *Κοινωνικό φύλο και εργασία*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Ντάνος, Α. Μπούσλη, Π. Ευφρ. (2011). *Εργασιακές σχέσεις και θεσμοί. Θεωρηση των εργασιακών σχέσεων και θεσμών στο Ελληνικό, Ευρωπαϊκό και Διεθνές Περιβάλλον*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.
- Ράικος, Α. (2018). *Γενική Πολιτειολογίας και Συνταγματικό Δίκαιο*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Τριαντάρη, Σ. Α. *Από τη Σύγκρουση στη Διαμεσολάβηση. Η διαμεσολάβηση ως Στρατηγική και Πολιτική της Επικοινωνίας*. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης, 2018.
- Yukl, Gary (2009). *Η ηγεσία στους Οργανισμούς*. Μετάφραση, Αντωνίου Αλέξανδρος-Σταμάτιος. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Φαναριώτη, Π. (2009) *Επιχειρησιακή Επικοινωνία. Εισαγωγή στη Θεωρία & Τεχνική της Σύγχρονης Επιχειρησιακής Επικοινωνίας*. 2^η έκδ. Αθήνα: Σταμούλης.
- Φέργκιουσον Άλεξ και Μάικλ Μόριτζ (2018). *Ηγεσία*. Αθήνα: SPORTBOOK
- Φεφές, Μ. (2016). *Εισαγωγή στο Δίκαιο*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Τίτλος: Επιχειρησιακή Ηθική και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' εξάμηνο Υποχρεωτικό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιχειρησιακή Ηθική και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Γενικού Υποβάθρου , Ειδικού Υπόβαθρου, Ειδικότητας	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Η Επιχειρησιακή Ηθική εντάσσεται στο ευρύτερο γνωσιακό πλαίσιο της Ηθικής Φιλοσοφίας και ειδικότερα της Ηθικής στον εργασιακό χώρο. Η Επιχειρησιακή Ηθική ως κλάδος της Εφαρμοσμένης φιλοσοφίας προσανατολίζεται στη ρύθμιση διανθρώπινων σχέσεων και συνεπώς νομιμοποιείται θεσμικά. Πρόκειται για την ενασχόληση και την αντιμετώπιση του οργανισμού/επιχείρησης απέναντι στο εταιρικό της περιβάλλον, αλλά και στην κοινωνία. Σε αυτό το σημείο η Επιχειρησιακή Ηθική ως έννοια του ορθού επιχειρηματικά πράττειν σχετίζεται άμεσα με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη που αφορά στον ηθικό τρόπο με τον οποίο δεσμεύονται οι οργανισμοί/επιχειρήσεις να συμπεριφέρονται, συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη και βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής</p>
--

των εργαζομένων και των οικογενειών τους και εν γένει του κοινωνικού συνόλου, διαφυλάσσοντας τα ανθρώπινα δικαιώματα, την εκπαίδευση των εργαζομένων, το σεβασμό του πολιτισμού, κ.ά. Στο ίδιο πλαίσιο η Εταιρική Διακυβέρνηση εκφράζει μια φιλοσοφία και διατυπώνει απόψεις και θέσεις που αφορούν στην εξουσία και στους τρόπους της άσκησης της, αποσκοπώντας στην ηθική ποιότητα και διασφάλιση της κυριότητας και εντιμότητας του οργανισμού/επιχείρησης. Η Εταιρική Διακυβέρνηση θα μπορούσε να δεχθεί πολλούς ορισμούς, όπως ότι εκλαμβάνεται ως το συνολικό σύστημα κάποιων διαδικασιών, δικαιωμάτων και ελέγχων, οι οποίοι έχουν καθιερωθεί ως προς την διοίκηση της επιχείρησης, εσωτερικά αλλά και εξωτερικά, στοχεύοντας στο να προστατεύσουν τα συμφέροντα όλων των αναμειγμένων παραγόντων στην εταιρική δραστηριότητα.

Το μάθημα έχει ως στόχο είτε οι εκπαιδευόμενοι είναι στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, είτε άτομα που θα στελεχώσουν θέσεις εργασίες

- Να εμβαθύνουν στις απαρχές, στις έννοιες και στους όρους της Ηθικής φιλοσοφίας
- Να κατανοήσουν τη σημασία και το ρόλο της Ηθικής στον εργασιακό χώρο
- Να γνωρίσουν τον ορισμό και την ιστορική αναδρομή της Επιχειρησιακής ηθικής
- Να αποκτήσουν γνώσεις στην Επιχειρηματική ηθική και Δεοντολογία, στα μέσα διαμόρφωσης της επιχειρησιακής ηθικής συμπεριφοράς, βάσει ηθικών προτύπων, όπως το αρετολογικό πρότυπο της αριστοτελικής ηθικής
- Να κατανοήσουν τους ηθικούς πειρασμούς και παρεμβάσεις στον εργασιακό χώρο, την ηθική προσέγγιση στις σχέσεις εργοδότη και εργαζομένων
- Να εμβαθύνουν στις έννοιες της ισότητας και της δικαιοσύνης και τη σχέση τους με την αριστοτελική ηθική
- Να κατανοήσουν τη σημασία και τη σχέση της Περιβαλλοντικής ηθικής με την Επιχειρησιακή Ηθική
- Να αντιληφθούν τη σχέση της ηθικής συνείδησης με την Κοινωνική Ευθύνη των οργανισμών/επιχειρήσεων, συνειδητοποιώντας το κοινωνικό κόστος από τη δυσαρμονία των κοινωνικών και επιχειρηματικών στόχων
- Να κατανοήσουν τον ορισμό και την έννοια της Εταιρικής κοινωνικής Ευθύνης ως του πλέον ηθικού τρόπου συμπεριφοράς των οργανισμών/επιχειρήσεων, γεγονός που τη συνδέει άμεσα με την Επιχειρησιακή Ηθική

Να γνωρίσουν τη σημασία και αξία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σήμερα με τη μορφή της στρατηγικής επιχειρηματικής πολιτικής, την εσωτερική της διάσταση που καλύπτει θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, ασφάλειας και υγείας, προσαρμογής στις αλλαγές και διαχείρισης περιβαλλοντικών συνεπειών, καθώς και την εξωτερική της διάσταση, όπως τοπική κοινότητα και κοινωνία, συνεργάτες, προμηθευτές, καταναλωτές, Δημόσιες Αρχές, και Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί, ανθρώπινα δικαιώματα κ.ά.

- Να γνωρίσουν τις βασικές αρχές της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, όπως το ανθρώπινο πρόσωπο των οργανισμών/επιχειρήσεων, τις παγκόσμιες αρχές και τις τοπικές συμμαχίες, τον κώδικα Δεοντολογίας, κ.ά.
- Να κατανοήσουν τα οφέλη και τις θετικές συνέπειες από την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, όπως ενδυνάμωση του brand, προσέλκυση, υποκίνηση, μειωμένο λειτουργικό κόστος, βελτίωση ποιότητας προϊόντων, βελτίωση σχέσεων με τις τοπικές κοινωνίες, κ.ά.
- Να κατανοήσουν την έννοια της Εταιρικής Διακυβέρνησης ως σύστημα ρύθμισης των σχέσεων μεταξύ των στελεχών, του Διοικητικού Συμβουλίου και των ενδιαφερόμενων μερών της επιχείρησης
- Να αντιληφθούν τη σχέση ανάμεσα στην Επιχειρησιακή Ηθική, την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και την Εταιρική Διακυβέρνηση, εφόσον η τελευταία έχει ως στόχο της την αναφορά ενός συνόλου κανόνων συμπεριφοράς με τους οποίους διευθύνεται και ελέγχεται ο οργανισμός/επιχείρηση
- Να αντιληφθούν τη σημασία και τους μηχανισμούς της Εταιρικής Διακυβέρνησης στην ανάπτυξη κουλτούρας που προάγει τη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων και την απόδοση ευθυνών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να διερευνηθεί η Επιχειρησιακή Ηθική σε όλες τις πτυχές της, η οποία κατά βάση έχει τις ρίζες της στον κλάδο της Ηθικής Φιλοσοφίας, με αποτέλεσμα να θέτει τους ηθικούς κανόνες στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του οργανισμού/επιχείρησης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην Ηθική Φιλοσοφία, και ειδικότερα στην αριστοτελική ηθική, η οποία συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη και στον εκσυγχρονισμό της Επιχειρησιακής Ηθικής, που ασχολείται με

ζητήματα που αφορούν στην υιοθέτηση ηθικών αρχών, όπως της εντιμότητας, της τιμότητας, της δικαιοσύνης, της ειλικρίνειας, του σεβασμού στις δραστηριότητες του οργανισμού/επιχείρησης, στις συναλλαγές με τους πελάτες, στις σχέσεις εργοδότη και εργαζομένων, στην ηθική του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων κ.ά. Η ηθικότητα έχει ως βασικές προϋποθέσεις την αυτονομία, την υπευθυνότητα για ορθολογική επιλογή σε περιπτώσεις λήψης αποφάσεων και ηθικών διλημμάτων. Η φρόνηση, η προαίρεση και η μεσότητα αποτελούν βασικές ηθικές αρετές στην επιλογή αποφάσεων, καθώς και των μέσων που επιλέγονται στην πράξη. Οι ηθικές αρχές λειτουργούν ως μια ηθική βάση στη διαπροσωπική επικοινωνία και στην κοινωνική συμβίωση. Η παραβίαση ή η συγκάλυψη ανήθικων ή παράνομων πρακτικών δηλώνει άμεσα την έλλειψη εταιρικής ηθικής ευθύνης. Ο Αριστοτέλης είναι ο πρώτος “επιχειρησιακός ηθικόλογος”, ο οποίος έθεσε τις βάσεις της ηθικής υποδομής των θεσμικών ρυθμίσεων. Η Ηθική Φιλοσοφία είναι το κοινό υπόβαθρο που συνδέει την Επιχειρησιακή Ηθική με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και την Εταιρική Διακυβέρνηση. Ειδικότερα εξετάζεται η Επιχειρησιακή Ηθική και η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη για την ηθική προστασία των καταναλωτών και σχετίζεται άμεσα με το μάρκετινγκ για τη βελτίωση της εικόνας του οργανισμού/επιχείρησης. Γίνεται λόγος για τη νέα αντίληψη που επικρατεί σήμερα για την κοινωνική ευθύνη της επιχείρησης, η οποία αναλαμβάνει πλέον την ευθύνη για τα κοινωνικά θέματα, τα κοινωνικά προβλήματα, την επιδίωξη κοινωνικών και πολιτικών σκοπών και τη διαφύλαξη της κοινωνικής συνείδησης και επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων. Στο πλαίσιο αυτό η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ως το σύγχρονο πολυσυζητημένο επιχειρηματικό θέμα δημιουργεί ευνοϊκό έδαφος για την καλλιέργεια μιας νέας κουλτούρας στο σύγχρονο επιχειρείν. Εξετάζεται ενδελεχώς η σύγχρονη σημασία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η οποία αποτελεί διαρκή δέσμευση για τον ηθικό τρόπο συμπεριφοράς των επιχειρήσεων, βελτιώνοντας την ποιότητα των εργαζομένων και των οικογενειών τους, αυξάνει την οικονομική ανάπτυξη με ηθικές παραμέτρους και προστατεύει ανθρώπινα δικαιώματα, ενδιαφέρεται για την εκπαίδευση των εργαζομένων, το σεβασμό στον άνθρωπο και τον πολιτισμό κ.ά. Το εν λόγω μάθημα φέρνει σε επαφή τις δύο έννοιες της Επιχειρησιακής Ηθικής και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης με ζητήματα που αφορούν στην έννοια της Εταιρικής Διακυβέρνησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί και να προαχθεί σε ηθικές βάσεις η διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων και στην απόδοση ευθυνών. Η Εταιρική Διακυβέρνηση θέτει στη βάση της ηθικής τη δομή μέσα στην οποία προσδιορίζονται οι στόχοι της επιχείρησης, όπως και τα μέσα επίτευξης των στόχων και με αυτό τον τρόπο ελέγχει την απόδοση του οργανισμού/επιχείρησης. Οι αρχές της βασίζονται στη διαφάνεια, στην ευθύνη, στην αμεροληψία, στην τιμιότητα και στην αξιοπιστία, δηλαδή όλες εκείνες τις αρετές, που αποτελούν το βασικό υπόβαθρο για τις δύο άλλες έννοιες. Οι αρχές αυτές τηρούνται και διαφυλάσσονται από εκείνους που έχουν την κύρια ευθύνη να τις εφαρμόσουν.

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι σπουδαστές τη σημασία και τη μεταξύ σχέση των εννοιών Επιχειρησιακή Ηθική, Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Εταιρική Διακυβέρνηση, καθώς και

το σημαντικό ρόλο, που αυτές διαδραματίζουν στη διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού.

Τα περιεχόμενα του μαθήματος/εισηγήσεων είναι:

- Προσανατολισμός στην Ηθική Φιλοσοφία, κυρίως αριστοτελική ηθική, απαρχές της ηθικής, έννοιες και όροι της ηθικής, ο ρόλος και η αξία της ηθικής στον εργασιακό χώρο
- Αναφορά στην ιστορική αναδρομή της Επιχειρησιακής Ηθικής, η Επιχειρησιακή Ηθική, τα μέσα και οι σκοποί των δράσεων στις επιχειρήσεις, επιχειρηματική ηθική και δεοντολογία, κανόνες και μέσα διαμόρφωσης επιχειρησιακής συμπεριφοράς, περιβαλλοντική ηθική και προστασία του καταναλωτή και πελάτη
- Εξέταση και προσδιορισμός των εννοιών κοινωνική ευθύνη ηθική συνείδηση, κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων
- Μελέτη στην έννοια, αξία και σημασία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, τις διαστάσεις και την παρουσία της στον αιώνα που διανύουμε, κατηγορίες εφαρμογής της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, οι ηθικές διαστάσεις της και τα όρια της, η θεωρία των ενδιαφερόμενων μερών, βασικές αρχές της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης
- Προσανατολισμός και σύνδεση των δύο εννοιών της Επιχειρησιακής Ηθικής και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης με την Εταιρική Διακυβέρνηση, ο ορισμός και η σημασία της έννοιας της Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς και η παρουσία, συμβολή της σήμερα
- Μελέτη για τις ηθικές αρετές που οικοδομούν την Εταιρική Διακυβέρνηση και εξέταση για την υποχρεωτικότητα η εκουσιότητα της Εταιρικής Διακυβέρνησης σήμερα, η σημασία της Εταιρικής Διακυβέρνησης για το όραμα και την ενημέρωση δραστηριοτήτων της επιχείρησης και των επενδυτών
- Εμβάθυνση στη βασικότερη από τις έννοιες της Εταιρικής Διακυβέρνησης, την έννοια του εσωτερικού ελέγχου, που συμβάλλει στην ανάπτυξη και βελτίωση της κουλτούρας μεταξύ των τμημάτων και των στελεχών της διοίκησης ενός οργανισμού ή μιας επιχείρησης, με στόχο την επιτήρηση και διαφύλαξη των αρχών της Εταιρικής Διακυβέρνησης, συμβάλλοντας στην προστασία της εταιρίας ή του οργανισμού και στη διασφάλιση των συμφερόντων των μετόχων της.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	10. ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ 11. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	<i>Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη διδασκαλία του μαθήματος:</i> ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα.

<p><i>Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη.</p> <p>Χρήση μαθησιακών βοηθημάτων βασισμένων σε ΤΠΕ: Οn line εφαρμογές και σημειώσεις των διδασκόντων.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές ασχολούνται με την στατιστική επεξεργασία δεδομένων, η οποία γίνεται με τη χρήση Η/Υ.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
<p><i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση Βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης</i></p>	<p>Εισηγήσεις/Διαλέξεις</p>	
	<p>Εκπόνηση εργασιών</p>	
	<p>Συγγραφή εργασιών</p>	

<p>(project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS.</p>		
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης.</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες.</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου. 2. Πρόοδος. 3. Κατ' οίκον εργασία. 4. Προφορική παρουσίαση εργασίας. 5. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας. 6. Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις. 7. Παρακολούθηση φοιτητών κατά την εκτέλεση εργαστηριακών ή πρακτικών ασκήσεων. 8. Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου. 9. Διασφάλιση διαφάνεια στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησής τους και μετά τις εξετάσεις μπορούν να δουν το γραπτό τους και να συζητήσουν με τους διδάσκοντες την επίδοσή τους. 	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Atkinson, R. F. (2012). *Εισαγωγή στη Ηθική Φιλοσοφία*. Μετάφραση: Καλοκαιρινού, Ε. Αθήνα: Σύγχρονη Παιδεία.
- Αντωνίου, Α.-Στ. *Ηθική των Επιχειρήσεων*. Φιλοσοφική-Ψυχολογική Θεώρηση του Χρήματος. Αθήνα: Gutenberg.
- Ασπρίδης, Γ. (2015). *Ηθική των Επιχειρήσεων-Εταιρική Διακυβέρνηση*. Αθήνα: Κάλλιπος.
- Βαξεβανίδου, Μ. (2011). *Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη*. Αθήνα: Σταμούλης.
- Γεωργίου Θ./Παπαγεωργίου, Θ. *Η φιλοσοφική σκέψη στον 20ό αιώνα*. 2η έκδ. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα, 2015.
- Driver, J. (2010). *Ηθική Φιλοσοφία*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Γκέργκεν Μαρκ, (2016). *Εταιρική Διακυβέρνηση*. Αθήνα: Διπλογραφία.
- Haski-Leventhal, D. (2018). *Στρατηγική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, Εργαλεία και Θεωρίες*

για Υπεύθυνη Διοίκηση. Αθήνα: Τζιόλα.

Θανόπουλος, Γ. (2013). *Επιχειρηματική Ηθική και Δεοντολογία. Στην εποχή της εταιρικής ευθύνης*. Αθήνα: Φαίδιμος.

Μούζουλας, Σ. (2003). *Εταιρική διακυβέρνηση- Corporate governance*. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας,

Ξανθάκης, Μ. Τσιπούρη, Ι. Λ. Σπανός, Λ. (2003). *Εταιρική Διακυβέρνηση. Έννοια και Μέθοδοι Αξιολόγησης*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Ούσερ, Έρολ (2011). *Ηθική Οικονομία*. Αθήνα: Ψυχογιός.

Cohen, S. / Young, J. / Βασιλαντωνοπούλου, Β.... (2015). *Ηθικοί Πανικοί, Εξουσία και Δικαιώματα*. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Πατσιώτη-Τσακπουνίδη, Ι. (2015) *Η Ηθική των Επιχειρήσεων και ο Αριστοτελικός Ηγέτης*. Αθήνα: Λιβάνη.

Πλάγγεσης, Γ. (2009). *Νεότερη Πολιτική και Κοινωνική Φιλοσοφία. Από τον Machiavelli στον Marx*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Rachels, J. Stuart, R. (2012). *Στοιχεία Ηθικής Φιλοσοφίας*. Αθήνα: Οκτώ.

Τσάτσος, Κ. *Η Κοινωνική Φιλοσοφία των Αρχαίων Ελλήνων*. Αθήνα: Εστία, 2005.

Τσούκας, Κ Χαρ. (2004). *Αν ο Αριστοτέλης ήταν Διευθύνων Σύμβουλος. Δοκίμια για την Ηγεσία και τη Διοίκηση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Χυτήρης, Λ. Δ (2013). *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*. Αθήνα: Φαίδιμος.

Τίτλος: Λήψη Αποφάσεων

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β' Εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Λήψη Αποφάσεων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Γενικού Υποβάθρου , Ειδικού Υπόβαθρου, Ειδικότητας</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στο πλαίσιο της επικοινωνίας στο χώρο της εργασίας σημαντικό και καθοριστικό ρόλο λαμβάνει η λήψη αποφάσεων από τα ηγετικά στελέχη, αλλά και τους εργαζόμενους, προκειμένου σ' έναν Οργανισμό/Επιχείρηση να γίνει η συνειδητή επιλογή δύο ή περισσότερων εναλλακτικών λύσεων για την άμεση επίλυση ενός προβλήματος. Σημαντικό ρόλο στη λήψη αποφάσεων έχει η προσωπικότητα του Ηγέτη, ο οποίος μπορεί με τις ικανότητές του και τη φρόνησή του να αποφύγει τυχόν συγκρούσεις ή να επιλύσει συγκρούσεις και εμπέρους διαφορές.

Το συγκεκριμένο μάθημα αποσκοπεί, ώστε οι εκπαιδευόμενοι είτε ως στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, είτε ως άτομα που θα στελεχώσουν θέσεις εργασίες:

- Να γνωρίσουν τη σημασία, τη σπουδαιότητα, καθώς και το πόσο καθοριστική είναι η λήψη αποφάσεων για την αναγνώριση των ικανοτήτων και των βασικών χαρακτηριστικών δράσης του ηγέτη, αλλά και των εργαζομένων στον εργασιακό χώρο
- Να γνωρίσουν το ρόλο και τη σπουδαιότητα της επικοινωνίας, της οποίας η γνώση και η εφαρμογή στο εργασιακό περιβάλλον μπορεί να οδηγήσει στη λήψη και συμφωνία ορθών αποφάσεων στη βάση ορθολογικών σκέψεων και πράξεων
- Να γνωρίσουν το αρετολογικό πρότυπο της αριστοτελικής ηθικής ως προϋπόθεση στη λήψη αποφάσεων, τις κατηγορίες αποφάσεων, τις συνθήκες απ' όπου διέρχονται οι αποφάσεις, το συσχετισμό της ορθολογικότητας στη λήψη αποφάσεων με την τάση για ανάληψη κινδύνων
- Να αποκτήσουν γνώσεις για την υλοποίηση των αποφάσεων και τις μεθόδους λήψης αποφάσεων, τα στάδια για τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, το ρόλο του ηγέτη στη διαδικασία λήψης αποφάσεων,
- Να κατανοήσουν τα βήματα για την τυπική διαδικασία λήψης αποφάσεων, δηλαδή ορισμό του προβλήματος, συγκέντρωση των σχετικών στοιχείων, ανάλυση και αξιολόγηση των στοιχείων, προσδιορισμοί εναλλακτικών λύσεων, επιλογή της προσφορότερης λύσης, πειραματική εφαρμογή, αναθεώρηση και βελτίωση της λύσης, πλήρη εφαρμογή της λύσης στην πράξη
- Να κατανοήσουν την ομαδική λήψη αποφάσεων, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των ομαδικών αποφάσεων, τα κριτήρια που ορίζουν την αποτελεσματικότητα των ομαδικών

αποφάσεων, προβλήματα στη λήψη αποφάσεων από την «ομαδική συμμόρφωση», τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου της «ομαδικής συμμόρφωσης»,

- Να γνωρίσουν τις τρεις βασικές ικανότητες για τη λήψη αποφάσεων, αυτοπεποίθηση, αισιοδοξία, αξιοπιστία, διαδικασία λήψης αποφάσεων σε κρίσιμες συνθήκες,
- Να συνειδητοποιήσουν ότι κατά τη λήψη αποφάσεων συχνές είναι οι συγκρούσεις μεταξύ των εργαζομένων ή της Ηγεσίας με τους υφισταμένους, να γνωρίσουν τον ορισμό και τη σημασία της σύγκρουσης, τα αίτια των συγκρούσεων και τους τρόποι διαχείρισής τους και τις φάσεις συγκρούσεων που απαντώνται στον Οργανισμό/Επιχείρηση
- Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα της γνώσης μεθόδων και επικοινωνιακών μεθόδων στη λήψη αποφάσεων και στην επιλογή των προσφορότερων και αποδεκτών λύσεων
- Να γνωρίσουν τι σημαίνει διαχείριση συγκρούσεων, το εργασιακό άγχος ως βασική αιτία σύγκρουσης, τις μεθόδους αντιμετώπισης των συγκρούσεων, τις τεχνικές αντιμετώπισης σύγκρουσης, τους τρόπους πρόληψης συγκρούσεων και τους τρόπους απάλειψης συγκρούσεων για τη διασφάλιση του Οργανισμού/Επιχείρησης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Λήψη αποφάσεων	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Αυτόνομη εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Ομαδική εργασία	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη εργασία. Ομαδική εργασία. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης, ικανότητα στην επικοινωνιακή διαχείριση

συγκρούσεων, λήψης αποφάσεων και οργανωσιακών αλλαγών στον εργασιακό χώρο

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η λήψη αποφάσεων ορίζεται ως η ερμηνεία επιλογής μιας ή περισσότερων εναλλακτικών λύσεων, η οποία βασίζεται σε ορθή επιλογή απόφασης που οδηγεί και σε ορθή δράση, ώστε να δοθεί η ορθή λύση στο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ένας Οργανισμός ή μια Επιχείρηση. Αυτό προϋποθέτει την ποιότητα του χαρακτήρα του ατόμου ή της ομάδας ατόμων που λαμβάνει/ουν μια απόφαση με κοινό σκοπό και στόχο το καλό του Οργανισμού. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται το αριστοτελικό αρετολογικό πρότυπο ως προϋπόθεση για την ορθή λήψη αποφάσεων. Ειδικότερα εξετάζονται οι έννοιες της *φρόνησης*, της *προαίρεσης* και της *μεσότητας*, που διαμορφώνουν την ηθική λήψη αποφάσεων και οδηγούν στην *ευδαιμονία*, που είναι το καλό και συμφέρον του Οργανισμού/Επιχείρησης και εμπίπτει με την ολοκλήρωση των στόχων τους. Η εξέταση των εννοιών αυτών αποτελεί το υπόβαθρο για την ερμηνεία της ορθολογικής λήψης αποφάσεων, αλλά και χαρακτηρίζει τον άνθρωπο που έχει την ικανότητα να μεσολαβήσει, προκειμένου να βρεθούν εναλλακτικές και καλές λύσεις, κοινά αποδεκτές απ' όλους προς χάρη της αποφυγής της σύγκρουσης. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται οι κατηγορίες των αποφάσεων, προγραμματισμένες, απρογραμμάτιστες και οι συνθήκες από τις οποίες διέρχονται οι αποφάσεις. Το ρεαλιστικό και πραγματιστικό φιλοσοφικό υπόβαθρο είναι αυτό που διακρίνει και τα στάδια διαδικασίας στη λήψη των αποφάσεων, εφόσον οι λήπτες αποφάσεων θα πρέπει αρχικά να εντοπίσουν το πρόβλημα στη πραγματική του διάσταση, να προσδιορίσουν τις εναλλακτικές λύσεις και να τις αναλύσουν, να επιλέξουν την καλύτερη εναλλακτική και να την εφαρμόσουν σε συνδυασμό με τον έλεγχο της απόφασης. Στη συνέχεια προσδιορίζονται οι τρεις βασικές ικανότητες για τη λήψη αποφάσεων, η *αυτοπεποίθηση*, η *αισιοδοξία*, η *αξιοπιστία*, καθώς και η διαδικασία με την οποία λαμβάνονται οι αποφάσεις σε κρίσιμες συνθήκες. Εξετάζονται οι τρεις βασικές παγίδες για τη λήψη αποφάσεων, η υπέρμετρη εμπιστοσύνη στην κρίση του ατόμου, ηγέτη ή ομάδας, η υπερβολική αυτοπεποίθηση και η εμπιστοσύνη στις εύκολες πληροφορίες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα βασικά χαρακτηριστικά, καθώς και στις βασικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ένα Ηγέτης για την ορθολογική λήψη αποφάσεων, τα βήματα για την ορθή λήψη αποφάσεων, την περιορισμένη ή πεπερασμένη ορθολογικότητα στη λήψη αποφάσεων, τη σημασία της ομαδικής λήψης αποφάσεων, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της, καθώς και τα κριτήρια που προσδιορίζουν και καθιστούν αποτελεσματική την ομαδική λήψη αποφάσεων, τα προβλήματα που προκύπτουν από την "ομαδική συμμόρφωση" στη λήψη αποφάσεων και πως αντιμετωπίζεται το εν λόγω φαινόμενο. Το μάθημα ολοκληρώνεται με τη σημασία που έχει η έννοια της σύγκρουσης, όταν αυτή προέρχεται μέσα από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, οι ορισμοί που έχουν διατυπωθεί για τις συγκρούσεις, οι μορφές συγκρούσεων που απαντώνται στους Οργανισμούς, η σημασία της έννοιας "Διαχείριση σύγκρουσης", η δυναμικότητα της σύγκρουσης, όταν αυτή προέρχεται από το εργασιακό άγχος, οι μέθοδοι και οι τεχνικές που αντιμετωπίζονται οι συγκρούσεις καθώς και οι τρόποι πρόληψης και

απάλειψης των συγκρούσεων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	12. ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ 13. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<p>Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη διδασκαλία του μαθήματος: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη.</p> <p>Χρήση μαθησιακών βοηθημάτων βασισμένων σε ΤΠΕ: On line εφαρμογές και σημειώσεις των διδασκόντων.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές ασχολούνται με την στατιστική επεξεργασία δεδομένων, η οποία γίνεται με τη χρήση Η/Υ.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p>

	Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση Βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS.</p>	Διαλέξεις	
	Εκπόνηση εργασιών	
	Συγγραφή εργασιών	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης.	<p>1. Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου.</p> <p>2. Πρόοδος.</p> <p>3. Κατ'οίκον εργασία.</p> <p>4. Προφορική παρουσίαση εργασίας.</p> <p>5. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας.</p> <p>6. Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις.</p> <p>7. Παρακολούθηση φοιτητών κατά την εκτέλεση εργαστηριακών ή πρακτικών ασκήσεων.</p> <p>8. Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου.</p> <p>9. Διασφάλιση διαφάνεια στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και μετά τις εξετάσεις μπορούν να δουν το γραπτό τους και να συζητήσουν με τους διδάσκοντες την επίδοσή τους.</p>	
<p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες.</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>		

---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Χατζηκιάν, Ι. *Διαχείριση Συγκρούσεων. Λήψη Αποφάσεων. Επικοινωνία-Υποκίνηση*. <http://www.innovation-ideas.gr/club/basicMemberMaterial/texts/15.pdf>
- Κονδύλη, Ε. *Η λήψη αποφάσεων και τα προβλήματα κατά την υλοποίησή τους*. Ανωτάτη Βιομηχανική Σχολή Πειραιώς.
- Βαϊνά Ε. *Μέθοδοι Λήψης Βέλτιστων αποφάσεων και εφαρμογή τους στις επιχειρήσεις*. Διπλωματική Εργασία. Τμήμα Οικονομικών Επιστημών. Α.Π.Θ.
- Furlong, G., *The Conflict Resolution Toolbox: Models and Maps for Analyzing, Diagnosing, and Resolving Conflict*. Mississauga, ON: Wiley, 2005.
- Μαρτς Τζέιμς, *Πως λαμβάνονται οι αποφάσεις*. Μτφρ. Α. Γαλανοπούλου. Αθήνα: Καστανιώτης, 2007.
- Levine, S., *Getting to Resolution: Turning Conflict into Collaboration*. San Francisco, CA: Berrett-Koehler, 2009.
- Mindell, A., *Μέσα στη Φωτιά: Μετασχηματισμός Μεγάλων Ομάδων Αξιοποιώντας τις Συγκρούσεις και τη Διαφορετικότητα*. Αθήνα: Γραφές, 2002.
- Καρακίτσιου, Α. file: ///C: /Users/ telis/ Downloads/mix_odve_5_Lipsi_Apofasewn%20(4).pdf
- Hannbuss, St. "Information and decision Making". *Industrial Management & Data Systems*, Vol. 87, pp. 11-14.
- Ιορδάνογλου, Δ. & Μπ. Τσακαρέστου, Τσενέ Λ., Λεάνδρος, Ν. Ιωαννίδης, Κ. (2016), *Ηγέτες του Μέλλοντος*. Αθήνα: Πεδίο.
- Καρακίτσιου, Α. file: ///C: /Users/ telis/ Downloads/mix_odve_5_Lipsi_Apofasewn%20(4).pdf.
- Emory W., Niland P. (1968), *Making Management Decisions*. Boston: Houghton Mifflin.
- Goslin L. & Rethans A. (1980), *Basic Systems for Decision Making*. Dubuque, Iowa: Kendall/Hunt.
- Jain, P. & Sarma, P. (2015), *Behind Every Good Decision*. New York: American Management Association AMACOM.
- Simon, H. (1991), "Bounded Rationality and Organizational Learning". *Organization Science* 2 (1), 125-134.
- Simon, H. (1995), "A Behavioral Model of Rational Choice". *Quarterly Journal of Economics*, 16 (1), 27-44.
- Jain, P. & Sarma, P. (2015), *Behind Every Good Decision*. New York: American Management Association AMACOM.
- Simon, H. (1991), "Bounded Rationality and Organizational Learning". *Organization Science* 2 (1), 125-134.
- Simon, H. (1995), "A Behavioral Model of Rational Choice". *Quarterly Journal of Economics*, 16 (1), 27-44.
- Emory W., Niland P., *Making Management Decisions*. Boston: Houghton Mifflin, 1968.

- Goslin L. & Rethans A., *Basic Systems for Decision Making*. Dubuque, Iowa: Kendall/Hunt, 1980.
- Leys W., *Ethics for Policy Decisions*. Engelwood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1962.
- Τσέκος Θ., *Εισαγωγή στη Διοίκηση Αθροπίου Δυναμικού σε Δημόσιες Οργανώσεις*. Σημειώσεις προς χρήση των σπουδαστών της ΕΣΔΔ, ΕΚΔΔ, 1999. ο Χατζηπαντελή Π., Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκδόσεις Μεταίχμιο, 1999.
- http://en.wikipedia.org/wiki/Control_theory , viewed 25-th July, 2008.
- InnoSupportTransfer - Υποστήριξη της Καινοτομίας στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) *Πως να αξιολογήσετε καινοτόμες ιδέες και λύσεις. Λήψη αποφάσεων*
- Αντωνάκης, Ι. *Οργανωσιακές Συγκρούσεις*. Ηράκλειο:Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης, 2012.
- Griffin R.W., G. Moorhead, (1986). *Organizational Behavior*. Houghton Mifflin, Boston.
- Robbins, S.P., (1993). *Organizational Behavior*. Englewood Cliffs. 6th edition, Prentice Hall.
- Pawlak, Z. (1998). *An inquiry into anatomy of conflicts*. Journal of Information Sciences 109.
- Katz, D. and Kahn, R. L. (1978). *The social psychology of organizations*. John Wiley & Sons, New York.
- March J. G. & Simon H. A., (1958). *Organizations*. New York: John Wiley & Sons.
- Ρουμπάνη, Ν., (2007). *Διαμεσολάβηση συνομηλίκων για την επίλυση των συγκρούσεων στα σχολεία. Εγχειρίδιο για εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές νέων κι ενηλίκων. Διαθέσιμο στο: www.Humanrights-edu-cy.org*.
- Katz, D. and Kahn, R. L. (1978), *The social psychology of organizations*. John Wiley & Sons, New York.
- Stewart Levine (1998). *Getting to resolution: turning conflict into collaboration*. Berrett-Koehler, San Fransisco.
- Στειακάκης Ε. Κατζός Ν. (2002). *Management μια σύγχρονη άποψη*. Θεσσαλονίκη :Εκδόσεις Ζήτη.
- Alan C. Filley. (1975), *Interpersonal conflict resolution*. University Of Wisconsin. Madison.
- Άξελροντ, Ρ.(1998). *Η εξέλιξη της συνεργασίας. (Σ. Στασινός, μτφ)*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Boulding K., (1963). *Conflict and defence*. New York: Harper & Row.
- Daniel J. Canary (2000). *Competence in interpersonal conflict*. Ohio University, Ohio.
- Deborah Borisoff (1989). *Conflict management: a communication skills approach*. Englewood Cliffs, New Jersey.
- Miller K., (2007). *Οργάνωση και επικοινωνία, προσεγγίσεις και διαδικασίες*. Αθήνα: Εκδόσεις Δίαυλος.
- Feurer, R. and Chaharbaghi, K. "Strategy development: past, present and future", Training for Quality, Vol. 5, No. 2, 1997.
- Τριαντάρη, Σ. Α. *Ηθική στη Λήψη Αποφάσεων. Η αριστοτελική Ηθική στη Λήψη Αποφάσεων*. Θεσσαλονίκη: Κ. & Μ. Σταμούλης, Ι. Αρχ. Χαρμπαντίδης, 2021.

Τίτλος: Διαχείριση Οργανωτικών Αλλαγών και Οικονομική Ανάπτυξη

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β' Εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαχείριση Οργανωτικών Αλλαγών και Οικονομική Ανάπτυξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Γενικού Υποβάθρου , Ειδικού Υπόβαθρου, Ειδικότητας</i>		ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:		ΕΛΛΗΝΙΚΑ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής θα πρέπει να:

1. αποκτήσει μια συνολική εικόνα για τη σημασία της έρευνας & τεχνολογίας στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στο ραγδαία εξελισσόμενο παγκόσμιο περιβάλλον
2. να γνωρίζει τι είναι τεχνολογική καινοτομία, τη σημασία της για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας, Τι είναι στάση, ροπή και απόδοση καινοτομίας και πως μετρούνται, τις κατηγορίες δεικτών καινοτομίας, τη μέτρηση καινοτομίας, τα είδη τεχνολογικών καινοτομιών, τους τύπους καινοτομίας και σε ποιες περιοχές αναφέρεται η συνεχής καινοτομική προσπάθεια,
3. να αναγνωρίζει τα είδη επιχειρηματικότητας και να μπορεί να εντοπίζει πως μια εταιρία αυξάνει την ικανότητά της για καινοτομία, πως με τη χρήση καινοτομικών προϊόντων/υπηρεσιών αυξάνει την ανταγωνιστικότητά της
4. να γνωρίζει ποιοι είναι οι φορείς Εθνικών Συστημάτων Καινοτομίας, τις θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων, τα Εμπόδια στη μεταφορά τεχνολογίας, παράγοντες & Συμφωνίες, τους τεχνοβλαστούς, τις στρατηγικές συμμαχίες, τον ρόλος & τις αρμοδιότητες των Διαμεσολαβητών καινοτομίας.
5. να γνωρίζει τα χρηματοδοτικά και αναπτυξιακά εργαλεία που ενισχύουν τις επιχειρήσεις για καινοτομία και ανταγωνιστικότητα.
6. να γνωρίζει τις οργανωσιακές αλλαγές στην κοινωνική οργάνωση και στην κοινωνική δομή της οργάνωσης, στα μέλη της οργάνωσης, στον επανασχεδιασμό της εργασίας, στη μεταβολή της τυπικής δομής οργάνωσης, στο σύστημα παραγωγής, στο σύστημα ανθρώπινος παράγοντας.
7. να αναγνωρίζει τους σημαντικότερους τύπους οργανωσιακής αλλαγής, τα μοντέλα για τη διοίκηση αλλαγής, σκοπούς της αλλαγής, παράγοντες που επιβάλλουν την αλλαγή, τρόποι αντιμετώπισης στην αντίδραση για αλλαγή.
8. να έχει μια συνολική, διαχρονική εικόνα της ελληνικής οικονομίας (και όχι μόνο),

9. να γνωρίζει τη διαχρονική εξέλιξη των επί μέρους τομέων που συγκροτούν την οικονομία της χώρας, με τα χαρακτηριστικά, τις αδυναμίες και τις προοπτικές τους
10. να μπορεί αν κατανοεί τη σημασία του προϋπολογισμού, της ανισοκατανομής εισοδήματος
11. να έχει πλήρη γνώση των πιο πρόσφατων εξελίξεων που λαμβάνουν χώρα (Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Στήριξης και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Σχέσεις ελληνικής οικονομίας και Νοτιοανατολικής Ευρώπης, κ.α.)
12. να αποκτά αντικειμενική εικόνα, άποψη και κριτική για τη θέση της Ελλάδας στις ραγδαία εξελισσόμενες διεθνείς οικονομικές σχέσεις.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη εργασία. Ομαδική εργασία. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης, ικανότητα στην επικοινωνιακή διαχείριση συγκρούσεων, λήψης αποφάσεων και οργανωσιακών αλλαγών στον εργασιακό χώρο.

Ανάλυση του ρόλου των τριών τομέων παραγωγής και ιδιαίτερα του Τριτογενή τομέα παραγωγής της Ελληνικής Οικονομίας στις επιχειρήσεις και στους οργανισμούς.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ορισμοί της καινοτομίας, περιοχές αναφοράς της συνεχούς καινοτομικής προσπάθειας, τεχνολογική

καινοτομία, σημασία της τεχνολογικής καινοτομίας. Στάση, ροπή και απόδοση καινοτομίας και μέτρησή τους, κατηγορίες δεικτών καινοτομίας, Είδη τεχνολογικών καινοτομιών- Τύποι καινοτομίας, Δημόσιος Τομέας και καινοτομία, φορείς Εθνικών Συστημάτων Καινοτομίας, Επιχειρηματικότητα, θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων. Μεταφορά τεχνολογίας, παράγοντες & Συμφωνίες, τεχνοβλαστοί, στρατηγικές συμμαχίες. Διαμεσολαβητές καινοτομίας, Φορείς μέσα από τους οποίους δρουν οι διαμεσολαβητές Καινοτομίας στην Ελλάδα και συνοπτική εικόνα για τον καθένα. Μελέτη περιπτώσεων καινοτόμων επιχειρήσεων. Επιπλέον, εξετάζονται οι επιβαλλόμενες από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες αλλαγές στους Οργανισμούς και στις Επιχειρήσεις, τα είδη των αλλαγών, καθώς και οι τρόποι αντιμετώπισης στις αντιδράσεις των επικείμενων αλλαγών από τους εργαζόμενους. Οι οργανωσιακές αλλαγές είναι αναπόφευκτες στους σύγχρονους Οργανισμούς και Επιχειρήσεις, εφόσον κοινωνικοί, πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες συνεχώς μεταβάλλονται και προκαλούν αντίστοιχες αλλαγές στον εργασιακό χώρο.

a. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ: Βασικές έννοιες και ορισμοί της τεχνολογίας, εφεύρεσης, καινοτομίας. Μέτρηση καινοτομίας(στάση, ροπή και απόδοση), ανταγωνιστικότητα και διαδικασία καινοτομίας.

b. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: Ορισμοί - είδη επιχειρηματικότητας, βιώσιμη επιχειρηματικότητα, Θερμοκοιτίδες.

c. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ: Μεταφορά τεχνολογίας, μηχανισμοί & πρότυπα μεταφοράς τεχνολογίας, εμπόδια στην μεταφορά τεχνολογίας, Συμφωνίες Συνεργατικής Έρευνας & Ανάπτυξης, Τεχνοβλαστοί, στρατηγικές συμμαχίες, Χρηματοδοτικά εργαλεία Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας

d. ΝΕΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: Παρουσίαση των στόχων, εργαλείων και προϋποθέσεων για τη δημιουργία και την ενίσχυση καινοτομικής επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα.

e. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ - ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ: Βασικές έννοιες τοπικής & περιφερειακής ανάπτυξης, σχέση καινοτομίας με τοπική & περιφερειακή ανάπτυξη, περιφερειακές πολιτικές καινοτομίας, δείκτες μέτρησης.

- Εισαγωγή και Ενημέρωση περί των τριών τομέων παραγωγής, σε όλες τις διαστάσεις και τα μεγέθη αυτών

- Επίλυση ζητημάτων σχετιζόμενα με το χώρο της διεθνούς οικονομίας και των επιχειρήσεων
- Κριτική ανάλυση ζητημάτων του χώρου της οικονομίας και των επιχειρήσεων.

f. Κατανόηση θεμάτων οικονομικής ανάπτυξης

g. Συνοπτική παρουσίαση- αναδρομή σε φάσεις της ελληνικής οικονομίας

h. Δεδομένα και κατάσταση του ελληνικού πρωτογενή τομέα, (χαρακτηριστικά, προβλήματα και προοπτικές ανάπτυξης

- Δευτερογενής τομέας, τα χαρακτηριστικά και τα ζητήματα της ελληνικής βιομηχανίας, τα προβλήματα των ελληνικών ΜΜΕ, τα χαρακτηριστικά της επιχειρηματικότητας στην χώρα, οι κατευθύνσεις στρατηγικής για το μέλλον
  - i. Οικονομική σημασία της ελληνικής ναυτιλίας και του τουρισμού, με αναλυτική αναφορά στα χαρακτηριστικά, τα ζητήματα που αντιμετωπίζει και τη σημασία για την οικονομία.
  - j. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ
  - k. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΛΛΑΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ/ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ: Βασικές έννοιες οργάνωσης, τυπικής, άτυπης οργάνωσης, αλλαγή, τα στοιχεία που διασφαλίζει η αλλαγή, αναγνώριση και αντιμετώπιση αντίστασης της αλλαγής, βήματα για την επίτευξη της αλλαγής, σκοποί και παράγοντες που επιβάλλουν τις αλλαγές.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	14. ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ 15. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<p>Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη διδασκαλία του μαθήματος: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη.</p> <p>Χρήση μαθησιακών βοηθημάτων βασισμένων σε ΤΠΕ: On line εφαρμογές και σημειώσεις των διδασκόντων.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση: ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και προβολέα. Προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, με τη χρήση προβολικών προγραμμάτων, χρήση διαδικτύου για προβολή</p>

	<p>παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές ασχολούνται με την στατιστική επεξεργασία δεδομένων, η οποία γίνεται με τη χρήση Η/Υ.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p> <p>Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση Βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS.</p>	<p>Διαλέξεις</p> <p>Εκπόνηση εργασιών</p> <p>Συγγραφή εργασιών</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης.</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου. 2. Πρόοδος. 3. Κατ'οίκον εργασία. 4. Προφορική παρουσίαση εργασίας. 5. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας. 6. Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις. 7. Παρακολούθηση φοιτητών κατά την εκτέλεση εργαστηριακών ή πρακτικών ασκήσεων. 	

<p>Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες.</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>8. Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου.</p> <p>9. Διασφάλιση διαφάνεια στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και μετά τις εξετάσεις μπορούν να δουν το γραπτό τους και να συζητήσουν με τους διδάσκοντες την επίδοσή τους.</p>
--	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>HARVARD BUSINESS REVIEW ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ.</p> <p>Καραγιάννης, Η. Μπακούρος Ι. (2010). <i>Καινοτομία & Επιχειρηματικότητα: Θεωρία και πράξη</i>. Εκδότης "Σοφία" Ανώνυμη Εκδοτική & Εμπορική Εταιρεία, ISBN: 978-960-6706-33-2</p> <p>Χατζηκωνσταντίνου Γεώργιος Θ., Γωνιάδης Ηρακλής Ι., (2009). <i>Επιχειρηματικότητα και καινοτομία: Από την ίδρυση στη διοίκηση και την επιβίωση της νέας επιχείρησης</i>. Εκδότης: Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε., ISBN: 978-960-01-1253-5</p> <p>Σταφυλά, Α (1997). <i>Οργανωσιακή αλλαγή και εκπαίδευση προσωπικού</i>. Αθήνα: Αθηναϊκή Ζυθοποιία Α.Ε.</p> <p>Χυτήρης, Λ (1994). <i>Οργανωσιακή συμπεριφορά: Η ανθρώπινη συμπεριφορά σε οργανισμούς και επιχειρήσεις</i>. Αθήνα: Interbooks.</p> <p>Brooks, I. (2009). <i>Organisational Behaviour: Individuals, Groups and Organisation</i>. 4ος Έκδ. Prentice Hall.</p> <p>Carnall, C. (2007). <i>Managing Change in Organizations</i>. 5ος Έκδ. <i>Financial Times Management</i></p> <p>Cornell, J. (1996). Aspects of the management of change. <i>Journal of Management in Medicine</i>. 10 (2). σ.σσ 23-30.</p> <p>Brooks, I. (2009). <i>Organisational Behaviour: Individuals, Groups and Organisation</i>. 4ος Έκδ. Prentice Hall.</p> <p>Carnall, C. (2007). <i>Managing Change in Organizations</i>. 5ος Έκδ. <i>Financial Times Management</i></p> <p>Cornell, J. (1996). Aspects of the management of change. <i>Journal of Management in Medicine</i>. 10 (2). σ.σσ 23-30.</p> <p>Petty, R. & Wegener, D. (1998). Attitude change: Multiple roles for persuasion variables. <i>The handbook of social psychology</i>. 1 (323). σ.σ 320.</p> <p>Robbins, S.P. & Judge, T.A. (2010). <i>Organizational Behavior</i>. 14ος Έκδ. Prentice Hall.</p> <p>Senior, B. & Swailes, S. (2010). <i>Organizational Change</i>. 4ος Έκδ. Prentice Hall.</p> <p>Todd, A. (1999). Managing radical change. <i>Long Range Planning</i>. 32 (2). σ.σσ 237-244.</p> <p>Καρωτάκης, Κ. Διοίκηση Ολικής Ποιότητας και Διαχείριση Αλλαγής στους Δημόσιους Οργανισμούς/</p>

Total Quality Management and Change Management in Public Organizations. [Μεταπτυχιακή Διατριβή]. Χανιά, 2014.

Κοτρωνάκη, Η & Παπαναστασίου, Α. Οργανωσιακή Αλλαγή. [Πτυχιακή]. Ηράκλειο, 2010.

Δασκαλογιαννάκη, Ξ. & Δημητρογιαννάκη, Α. Οργανωσιακή Αλλαγή. [Πτυχιακή]. Ηράκλειο, 2012.

Νίκας Χρήστος, Χριστοδούλου Δημήτρης, Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ, 2011, Διαθέτης (Εκδότης): Εκδόσεις Επίκεντρο Α.Ε.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Του Τμήματος

Σωτηρία Τριαντάρη, Καθηγήτρια

Παναγιώτης Σεργάκης, Καθηγητής

Δημήτριος Ζησόπουλος, Καθηγητής

Ιωάννης Αντωνιάδης, Αναπλ. Καθηγητής

Βαγγέλης Σαμπρικής, Επίκουρος Καθηγητής

Κωσταντίνος Σπινθηρόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής

Αστέριος Σόρμας, Επίκουρος Καθηγητής

Ευθυμία Τσιάτσου, ΕΔΙΠ

Μαρίνα Βέζου, ΕΔΙΠ

Ηλίας Βαβούρας (υπό μετάταξη ΕΔΙΠ)

Από άλλα Πανεπιστήμια

Παναγιώτης Γιαννόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Νομικής Σχολής Δ.Π.Θ.

Γρηγόριος, Ζαρωτιάδης Αναπλ. Καθηγητής, Ο.Π.Ε. Α.Π.Θ.

Θεόδωρος Κουτρούκης, Αναπλ. Καθηγητής, Ο.Π.Ε. Δ.Π.Θ.

Νικόλαος Κουτσουπιάς, Αναπλ. Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών ΠΑ.ΜΑΚ.

Χρήστος Νίκας, Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών ΠΑ.ΜΑΚ.

Άννα Πλεύρη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Νομικής Σχολής Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Θεόδωρος Χατζηπαντελής, Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, Ο.Π.Ε. Α.Π.Θ.

Χριστίνα Χρήστου Αναπλ., Τμήμα Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης Καθηγήτρια ΑΠΚΥ

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Κοζάνη, 27 Δεκεμβρίου 2021

Ο Πρύτανης

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΘΕΟΔΟΥΛΙΔΗΣ